

Samorząd Województwa Wielkopolskiego

**Wojewódzki Urząd Pracy
w Poznaniu**

**MONITORING
ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W WIELKOPOLSCE
II PÓLROCZE 2010**

SPIS TREŚCI

Część diagnostyczna raportu	5
<i>Wstęp</i>	6
<i>1. Analiza bezrobocia w województwie wielkopolskim</i>	7
1.1 Według grup zawodów	7
1.2 Według zawodów	9
1.3 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy według PKD 2007 w województwie wielkopolskim w II półroczu 2010r.	11
<i>2. Nowe rejestracje osób bezrobotnych</i>	13
2.1 Napływ według zawodów	13
2.2 Napływ według grup zawodów	13
<i>3. Oferty pracy</i>	14
3.1 Analiza ofert pracy	14
<i>4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim</i>	15
4.1 Zawody deficytowe w województwie wielkopolskim	15
4.2 Zawody nadwyżkowe w województwie wielkopolskim	16
4.3 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu)	17
<i>5. Zawody generujące długotrwale bezrobocie w Wielkopolsce</i>	19
<i>6. Wnioski</i>	20
Część prognostyczna raportu	21
<i>Wstęp</i>	22
<i>1. Badanie popytu na pracę w 2010 roku</i>	23
1.1 Koncepcja i metoda realizacji badania	23
1.2 Osoby pracujące	24
1.3 Wolne miejsca pracy	27
1.4 Nowo utworzone miejsca pracy	30
<i>2. Analiza absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznika 2009/2010</i>	34
2.1 Zasadnicze szkoły zawodowe	35
2.2 Szkoły średnie artystyczne	37

2.3 Technika	38
2.4 Szkoły policealne	40
2.5 Szkoły wyższe	42
2.6 Licea ogólnokształcące	44
2.7 Licea profilowane.....	45
3. <i>Podsumowanie</i>	46

Część diagnostyczna raportu

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla województwa wielkopolskiego został opracowany na podstawie art. 8 ust.1 pkt. 3 Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Raport został przeprowadzony zgodnie z zaleceniami metodycznymi wprowadzonymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w 2005 roku. W związku z wprowadzeniem nowej klasyfikacji zawodów i specjalności obowiązującej od dnia 1 lipca 2010 roku¹ w niniejszym raporcie nie wskazano porównań do poprzednich okresów sprawozdawczych. Wynika to z dokonania znacznych zmian w strukturze w stosunku do poprzednio obowiązującej klasyfikacji z 2007r. oraz wprowadzenia nowych zawodów i specjalności.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanym w opracowaniu były dane zawarte w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 za II półrocze 2010 roku.

Analizą objęto:

- 10 wielkich grup zawodowych (kod 1-cyfrowy),
- 43 duże grupy zawodowe (kod 2-cyfrowy),
- 444 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy),
- 2 360 zawodów i specjalności

określonych w „Klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy” wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. nr 82, z dnia 17 maja 2010r., poz. 728).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jedną z podstawowych metod obserwacji i analizy rynku pracy. Raport zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficyt lub nadwyżkę pracowników oraz określa kierunki zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia na poziomie szkoły oraz szkoleń na poziomie urzędów pracy i innych instytucji szkoleniowych, aby wpływały one w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

Wskazanie zawodów nadwyżkowych i deficytowych wśród zarejestrowanych bezrobotnych pozwoli na wprowadzenie mechanizmów redukujących negatywne zjawiska na rynku pracy.

---

¹ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. nr 82, z dnia 17 maja 2010r., poz. 728)

1. Analiza bezrobocia w województwie wielkopolskim

1.1 Według grup zawodów

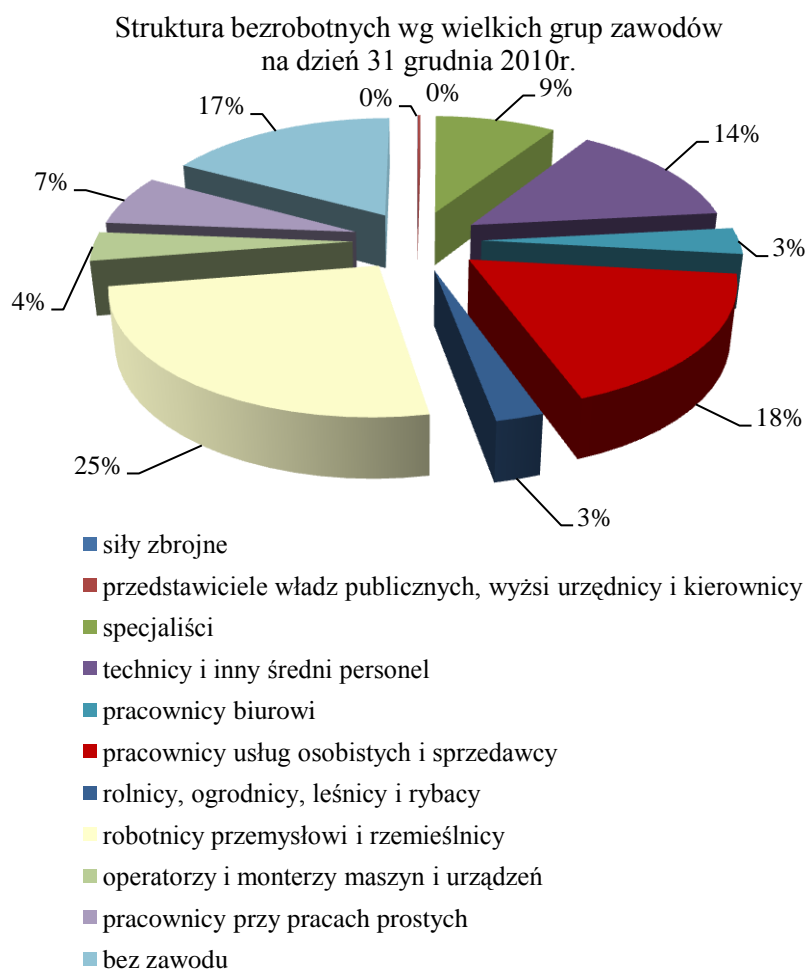
W końcu II półrocza 2010 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy na terenie województwa wielkopolskiego wyniosła 135 172, w tym:

- 75 711 (tj. 56,0%) to kobiety,
- 27 092 (tj. 20,0%) to osoby bezrobotne poprzednio pracujące, pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy,
- 10 771 (tj. 8,0%) to osoby bezrobotne będące w okresie do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki (absolwenci szkół).

W II półroczu 2010r. wśród populacji bezrobotnych 83,0% to osoby posiadające zawód (specjalność).

Bezrobotni należący do wymienionych poniżej 8 z 43 grup stanowią 65,8% populacji bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego, w tym:

- sprzedawcy i pokrewni – 12,6%,
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 10,8%,
- robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 9,5%,
- pracownicy usług osobistych – 8,0%,
- średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 7,8%,
- robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 7,0%,
- średni personel do spraw biznesu i administracji – 5,2%,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 4,9%.

Dla zawodów zgrupowanych w czterocyfrowych grupach elementarnych najliczniej bezrobocie ukształtowało się wśród sprzedawców sklepowych (ekspedientów) 12,0%.
Następnie dla osób z kwalifikacjami w zawodach:

- kucharze 3,5% ,
- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych 3,5%,
- ślusarze i pokrewni 3,1%,
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni 2,9%,
- mechanicy pojazdów samochodowych 2,8%,
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani 2,1%,
- stolarze meblowi i pokrewni 2,1%,
- murarze i pokrewni 2,0%,
- technicy mechanicy 2,0%.

Podobnie jak struktura bezrobocia ogółem kształtuje się struktura osób bezrobotnych **poprzednio pracujących i pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy**. Do grup zawodów o najwyższym odsetku bezrobotnych w powyżej wymienionej kategorii należą:

- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) 13,4% ,
- ślusarze i pokrewni 3,4%,
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni 3,4%,
- kucharze 3,4%,
- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych 3,1%,

w następnej kolejności robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani, mechanicy pojazdów samochodowych, szwaczki, hafciarki i pokrewni, pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne oraz sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni.

Wśród osób **zarejestrowanych do 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły**, w Wielkopolsce według stanu z końca grudnia ponad połowa była sklasyfikowana w grupach:

- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) 12,2%,
- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych 6,3%,
- kucharze 5,3%,
- fryzjerzy 3,6%,
- mechanicy pojazdów samochodowych 3,5%,
- specjaliści do spraw administracji i rozwoju 3,4%,
- dietetycy i żywieniowcy 2,8%,
- technicy wsparcia informatycznego i technicznego 2,3%,
- filozofowie, historycy i politolodzy 2,1%,
- wizytatorzy i specjaliści metod nauczania 2,1%,
- technicy mechanicy 2,1%,
- technicy rolnictwa i pokrewni 1,9%,
- piekarze, cukiernicy i pokrewni 1,8%,
- ekonomiści 1,7%.

1.2 Według zawodów

Na koniec II półrocza 2010 roku najliczniejszą grupę 17,0% (tj. 23 035 osób) ogółu bezrobotnych stanowiły osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia (kategoria bez zawodu).

Wśród pozostałej grupy osób najwięcej w rejestrach powiatowych urzędów pracy było sprzedawców 11 822 osoby, następnie techników ekonomistów 3 602 osoby, ślusarzy 3 383 osoby, krawców 3 117 osób, kucharzy 2 531 osób, murarzy 2 221 osób, robotników gospodarczych 1 826 osób, techników mechaników 1 786 osób, szwaczek 1 751 osób, robotników pomocniczych w przemyśle przetwórczym 1 691 osób, techników prac biurowych

1 616 osób, techników rolników 1 488 osób, handlowców 1 477 osób, robotników budowlanych 1 455 osób, mechaników samochodów osobowych 1 404 osoby, kucharzy małej gastronomii 1 394 osoby, techników żywienia i gospodarstwa domowego 1 346 osób oraz stolarzy 1 342 osoby.

Osoby w ww. 18 zawodach łącznie z osobami bez kwalifikacji stanowiły w Wielkopolsce połowę populacji bezrobotnych.

W urzędach pracy najliczniejszą grupę kobiet stanowiły osoby z zawodem sprzedawca, technik ekonomista, krawiec, kucharz, szwaczka, technik prac biurowych, fryzjer, technik handlowiec, technik żywienia i gospodarstwa domowego, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, sprzątaczką biurową.

W Wielkopolsce w badanym okresie 8,0% stanowiły osoby **w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły**. Wśród nich 27,7% to osoby bez zawodu (w większości są to absolwenci liceów ogólnokształcących bez dodatkowych kursów i kwalifikacji). Absolwenci, którzy ukończyli edukację i posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu najczęściej występowali w zawodach: sprzedawca 732 osoby, technik ekonomista 435 osób, kucharz małej gastronomii 339 osób, fryzjer 244 osoby, mechanik samochodów osobowych 226 osób, technik żywienia i gospodarstwa domowego 213 osób, technik handlowiec 185 osób, technik informatyk 180 osób, pedagog 160 osób, ekonomista 134 osoby, technik mechanik 120 osób, politolog 113 osób, technik hotelarstwa 112 osób oraz stolarz 108 osób.

Ponad 59% tj. 6 431 absolwentów zarejestrowanych w urzędach pracy to kobiety, najliczniej występujące w rejestrach w zawodach wymienionych powyżej. Niespełna 29% z nich nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu.

W całej populacji bezrobotnych zamieszkałych na terenie województwa wielkopolskiego na koniec II półrocza 2010 roku 20% (tj. 27 092) stanowiły **osoby bezrobotne poprzednio pracujące, pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy**. Prawie 8% z tej grupy nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Ponad 11% (3 100 osób, w tym 2 930 kobiet) to osoby przygotowane do wykonywania zawodu **sprzedawcy**. Następne zawody, które pojawiają się jako najliczniej występujące na koniec II półrocza 2010 roku to: **ślusarz** 837 osób (w tym 743 mężczyzn), **krawiec** 832 osoby (w tym 819 kobiet), **technik ekonomista** 759 osób (w tym 698 kobiet), **kucharz** 627 osób (w tym 585 kobiet), **szwaczka** 536 osób (w tym 536 kobiet), **robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym** 498 osób (w tym 382 kobiety), **robotnik gospodarczy** 490 osób (w tym 245 kobiet) oraz **technik prac biurowych** 454 osoby (w tym 413 kobiet).

Analiza wykazała, że istnieje grupa 803 zawodów, których reprezentanci nie byli zarejestrowani w końcu II półrocza 2010r. w powiatowych urzędach pracy. Są wśród nich takie zawody, które dają często gwarancje, lub przynajmniej zwiększają szanse uzyskania zatrudnienia np. inżynier budownictwa, inżynier geotechnik, elektryk budowlany, muzykoterapeuta, nauczyciele akademicki nauk np. ekonomicznych, matematycznych i prawnych, logopeda, projektant grafiki a także monterzy elektronicy i operatorzy maszyn i urządzeń.

Pełen wykaz omówionych kategorii bezrobotnych według stanu z 31 grudnia 2010r. prezentowany jest w tabeli jako załącznik 1.

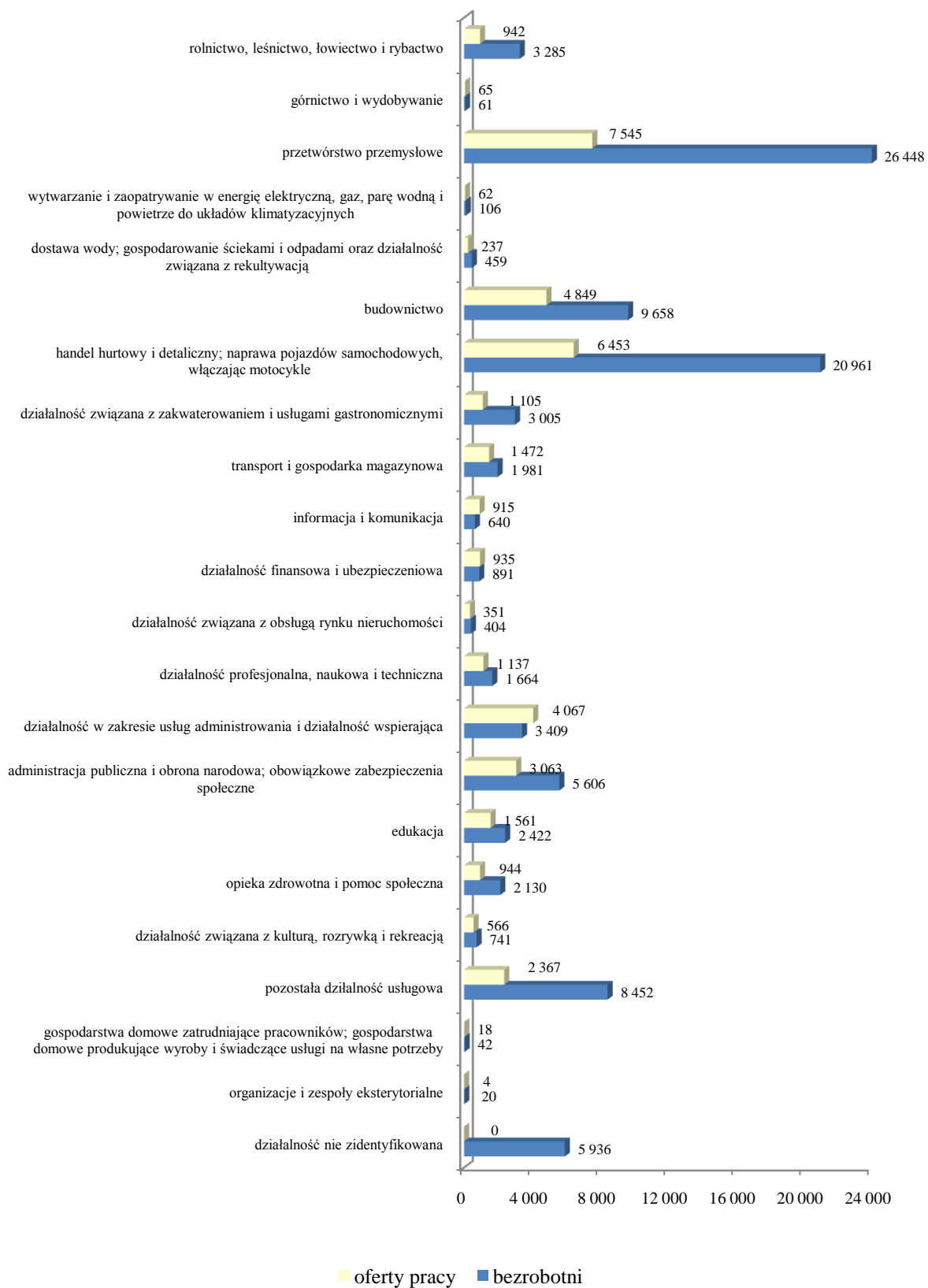
1.3 Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy według PKD 2007 w województwie wielkopolskim w II półroczu 2010r.

Analiza struktury bezrobotnych według PKD 2007 wykazała, że najwięcej osób przed zarejestrowaniem w urzędach pracy zatrudnionych było w 4 branżach. Stanowili oni 66,6% wszystkich osób, które zarejestrowane były w wielkopolskich urzędach pracy w końcu grudnia 2010r.

- przetwórstwo przemysłowe – 26,9%,
- handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 21,3%,
- budownictwo – 9,8%,
- pozostała działalność usługowa – 8,6%.

Jednocześnie w tym samym okresie pracodawcy zgłosili największe zapotrzebowanie na pracowników do wykonywania pracy w tych samych sektorach. Z 38 658 ofert jakie napłynęły w II półroczu 2010r. 19,5% pochodziło z sektora przetwórstwo przemysłowe, 16,7% z sektora handel hurtowy i detaliczny, 12,5% z sektora budownictwo, 10,5% z sektora działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca oraz 7,9% z administracji publicznej i obrony narodowej.

Napływ bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz wpływ ofert pracy w II półroczu 2010r.

2. Nowe rejestracje osób bezrobotnych

2.1 Napływ według zawodów

W II półroczu 2010 roku do powiatowych urzędów pracy w Wielkopolsce zgłosiły się 124 853 osoby, w tym 64 392 kobiety. Spośród nowo zarejestrowanych 18 675 osób tj. 15% to absolwenci szkół.

Ponad 19% (tj. 24 491 osób) ze wszystkich osób nowo zarejestrowanych nie posiadało żadnych kwalifikacji zawodowych, z czego ponad połowa to kobiety.

Najliczniej rejestrowali się sprzedawcy 9 307 osób, technicy ekonomiści 3 469 osób, ślusarze 2 784 osoby, krawcy 2 154 osoby, murarze 2 102 osoby, kucharze 2 054 osoby, technicy mechanicy 1 670 osób, stolarze 1 466 osób, technicy handlowcy 1 421 osób oraz kucharze małej gastronomii 1 412 osób.

Rejestrujące się kobiety głównie posiadały kwalifikacje uprawniające do wykonywania zawodu: sprzedawcy 8 327 osób, technika ekonomisty 2 919 osób, krawca 2 092 osoby, kucharza 1 440 osób, fryzjera 1 316 osób, szwaczki 1 221 osób, technika handlowca 1 099 osób, technika prac biurowych 1 098 osób, technika żywienia i gospodarstwa domowego 1 006 osób oraz ekonomisty 962 osoby.

Sytuacja absolwentów w okresie od lipca do grudnia br. przedstawiała się następująco:

- liczna grupa osób bez zawodu – 27,2% (w tym 60,8% kobiet),
- najczęściej rejestrowały się osoby z zawodem: sprzedawca, technik ekonomista, kucharz małej gastronomii, mechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, pedagog, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik informatyk, ekonomista, technik handlowiec, stolarz, politolog oraz technik mechanik.

W Wielkopolsce na 2 360 występujących zawodów rejestrowali się absolwenci reprezentujący jedynie 667 zawodów. W 486 zawodach urzędy pracy zarejestrowały w ciągu analizowanego półrocza poniżej 10 osób.

2.2 Napływ według grup zawodów

Z analizy struktury napływu osób bezrobotnych według dużych grup zawodowych wynika, że najliczniejszą grupę tworzyli sprzedawcy i pokrewni 11,6%, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni 10,0%, robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni 9,3%. Następnie uplasowały się kategorie zawodowe jak: średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych 7,9%, pracownicy usług osobistych 7,8%, robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) 7,0% oraz średni personel do spraw biznesu i administracji 5,5%.

Kobiety rejestrowały się najczęściej w grupach zawodowych: sprzedawcy i pokrewni 19,8%, pracownicy usług osobistych 10,8%, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni 9,7%, średni personel do spraw biznesu i administracji 8,5%, średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych 5,4%, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury 5,4% oraz specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania 5,2%.

Poniżej zamieszczono grupy, w których najliczniej rejestrowali się absolwenci szkół:

- sprzedawcy i pokrewni – 10,8%,
- pracownicy usług osobistych – 8,9%,
- specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 8,6%,
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 8,1%,
- średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 7,8%,
- specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 7,4%,
- średni personel do spraw biznesu i administracji – 7,4%.

3. Oferty pracy

3.1 Analiza ofert pracy

Największe zapotrzebowanie na rynku pracy, według ofert pracy, które napłynęły do powiatowych urzędów pracy w okresie od lipca do grudnia 2010r. wystąpiło na: sprzedawców 2 961 ofert, robotników gospodarczych 2 086 ofert, techników prac biurowych 1 598 ofert, kierowców samochodu ciężarowego 1 184 oferty, robotników budowlanych 1 042 oferty, pakowaczy 1 030 ofert, telemarketerów 1 022 oferty, pozostałych robotników przy pracach prostych w przemyśle 852 oferty, murarzy 814 ofert, przedstawicieli handlowych 671 ofert, sprzętaczkę biurowe 585 ofert oraz szwaczki 553 oferty.

Przez całe II półrocze 2010r. nie wpłynęła do urzędów pracy ani jedna oferta pracy dla przedstawicieli 1 279 zawodów.

Analizując zgłoszenia ofert pracy pod kątem 43 dużych grup zawodowych największe zapotrzebowanie wystąpiło na zawody zagregowane w 9 wymienionych poniżej grupach:

- sprzedawcy i pokrewni – 13,0%,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 10,0%,
- pracownicy usług osobistych – 9,4%,
- robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,7%,
- robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni – 7,5%,
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 6,4%,

- robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 6,1%,
- średni personel do spraw biznesu i administracji – 5,8%,
- kierownicy i operatorzy pojazdów – 5,1%.

4. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie wielkopolskim

4.1 Zawody deficytowe w województwie wielkopolskim

Zawód deficytowy to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Do obliczenia średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k$$

gdzie:

$\bar{B}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w II półroczu danego roku,

$\bar{O}_I^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w II półroczu danego roku.

Jak wynika z rozkładu danych statystycznych zawody deficytowe w II półroczu 2010r. kształtowały się w sposób następujący: największa różnica pomiędzy średnią liczbą zgłaszanych ofert, a średnią liczbą osób bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe, wystąpiła w przypadku zawodu **telemarketer**. Średnio miesięcznie zgłoszono do urzędów pracy 170 ofert, natomiast w tym czasie rejestrowały się średnio miesięcznie 33 osoby. Następnym zawodem w województwie, w którym występuje niedobór bezrobotnych w stosunku do zgłaszanych ofert pracy jest **kierowca samochodu ciężarowego**. Miesięcznie, na średnio 197 zgłoszonych ofert przypadły 71 osób. Znaczący deficyt występuje w zawodzie **robotnik gospodarczy, pakowacz, przedstawiciel handlowy, technik prac biurowych, pracownik ochrony fizycznej bez licencji, brukarz, pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt, kierowca ciągnika siodłowego**.

Poniższy wykres obrazuje 15 zawodów o największym deficycie siły roboczej w latach 2008 i 2009.

Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej w II półroczu 2010r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średni miesięczny deficyt podaży siły roboczej	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu grudnia 2010r.
	1	2	3	4	5	6	7
1	"524404"	Telemarketer	-136,8	170,3	33,5	1 022	187
2	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	-125,7	197,3	71,7	1 184	533
3	"515303"	Robotnik gospodarczy	-119,8	347,7	227,8	2 086	1 826
4	"932101"	Pakowacz	-69,3	171,7	102,3	1 030	764
5	"332203"	Przedstawiciel handlowy	-63,8	111,8	48,0	671	294
6	"411004"	Technik prac biurowych*	-51,8	266,3	214,5	1 598	1 616
7	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	-39,2	52,5	13,3	315	74
8	"711601"	Brukarz	-26,7	46,0	19,3	276	125
9	"921201"	Pomocniczy robotnik przy hodowli zwierząt	-24,3	29,0	4,7	174	26
10	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	-23,2	25,7	2,5	154	23
11	"751104"	Rozbieracz - wykrawacz	-22,7	38,2	15,5	229	120
12	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	-21,2	25,2	4,0	151	30
13	"751106"	Ubojowy	-20,3	31,5	11,2	189	78
14	"962105"	Goniec	-18,7	20,2	1,5	121	18
15	"342204"	Pracownik prac dorywczych	-17,2	21,5	4,3	129	21
16	"712202"	Głazurnik	-16,7	17,5	0,8	105	8
17	"332201"	Ekspozytor towarów (merchandiser)	-16,2	25,7	9,5	97	0
18	"241202"	Doradca finansowy	-16,2	16,2	0,0	154	48
19	"711501"	Cieśla*	-15,0	20,5	5,5	123	22
20	"325905"	Opiekunka dziecięca*	-14,7	35,7	21,0	214	161

4.2 Zawody nadwyżkowe w województwie wielkopolskim

Zawody, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa od liczby ofert pracy to zawody nadwyżkowe. Największa dysproporcja pomiędzy wymienionymi zmiennymi występuje w kategorii „bez zawodu”. Średnio miesięcznie rejestrowało się 4 081 osób bezrobotnych nie posiadających kwalifikacji do wykonywania zawodu. Osoby z tej grupy miały w badanym półroczu do wykorzystania zaledwie średnio 65 ofert miesięcznie.

Do zawodów nadwyżkowych należą: sprzedawca (więcej zarejestrowanych o 1 057 osób od przyjętych ofert), technik ekonomista (nadwyżka osób zarejestrowanych nad ofertami wyniosła 568), ślusarz (średnia miesięczna nadwyżka 381), krawiec i technik mechaniczny.

Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej w II półroczu 2010r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna nadwyżka podaży siły roboczej	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Liczba bezrobotnych według stanu w końcu grudnia 2010r.
	1	2	3	4	5	6	7
1	"000000"	Bez zawodu	4016,5	65,3	4 081,8	392	23 035
2	"522301"	Sprzedawca*	1057,7	493,5	1551,2	2 961	11 822
3	"331403"	Technik ekonomista*	568,2	10,0	578,2	60	3 602
4	"722204"	Ślusarz*	380,7	83,3	464,0	500	3 383
5	"753105"	Krawiec*	323,8	35,2	359,0	211	3 117
6	"311504"	Technik mechanik*	272,7	5,7	278,3	34	1 786
7	"512001"	Kucharz*	266,5	75,8	342,3	455	2 531
8	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	221,5	13,8	235,3	83	1 394
9	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	217,5	1,3	218,8	8	1 346
10	"711202"	Murarz*	214,7	135,7	350,3	814	2 221
11	"263102"	Ekonomista	207,2	5,2	212,3	31	1 156
12	"522305"	Technik handlowiec*	203,0	33,8	236,8	203	1 477
13	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	201,8	20,0	221,8	120	1 404
14	"314207"	Technik rolnik*	190,8	1,7	192,5	10	1 488
15	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	189,0	34,3	223,3	206	1 165
16	"514101"	Fryzjer*	177,5	49,8	227,3	299	1 313
17	"752205"	Stolarz*	172,5	71,8	244,3	431	1 342
18	"751204"	Piekarz*	153,8	9,8	163,7	59	966
19	"235107"	Pedagog	152,5	11,3	163,8	68	813
20	"751201"	Cukiernik*	144,8	21,7	166,5	130	1 176

4.3 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w oparciu o wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu).

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k zastosowano wzór:

$$W_{n,l}^k = \frac{\bar{O}_l^k}{\bar{B}_l^k}$$

gdzie:

$\bar{O}_l^k$ - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w II półroczu danego roku,

$\bar{B}_1^k$ - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w II półroczu danego roku,

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe.

Przeprowadzając analizę zawodów deficytowych w województwie wielkopolskim w oparciu o dane z II półrocza 2010r. **według wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu** (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych) odnotowano 408 zawodów deficytowych, z czego 147 przyjmuje maksymalną wartość wskaźnika (brak zgłoszonych ofert pracy), 1 253 zawody nadwyżkowe oraz 100 zawodów zrównoważonych.

Zawód zrównoważony to zawód, w którym występuje równowaga pomiędzy liczbą osób poszukujących pracy w danym zawodzie, a liczbą pojawiających się ofert pracy. Bilans pomiędzy liczbą zgłaszanych ofert pracy w ściśle określonym zawodzie, a napływem bezrobotnych osób posiadających sprecyzowane kwalifikacje zawodowe jest równy lub pozostaje niewielką wartością.

Analizując dane w odniesieniu do 42² dużych grup zawodowych w województwie wielkopolskim zjawisko deficytu siły roboczej wystąpiło w przypadku grup:

- kierownicy do spraw produkcji i usług – 2,4,
- pracownicy usług ochrony – 1,5,
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 1,4,
- robotnicy pomocniczy przygotowujący posiłki – 1,2.

Równowagę na rynku pracy zachowały grupy zawodowe:

- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych,
- kierowcy i operatorzy pojazdów,
- kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie,

natomiast pozostałe 33 grupy charakteryzuje nadwyżka siły roboczej.

Szczegółowe wskaźniki intensywności nadwyżki i deficytu zawodów przedstawiono w tabeli jako załącznik 2 i 3.

---

² W Wielkopolsce w II półroczu 2010r. nie wystąpiły dane dla grupy zawodowej „Podoficerowie sił zbrojnych”

5. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w Wielkopolsce

Do wyliczenia wskaźnika długotrwałego bezrobocia w zawodzie k zastosowano poniższy wzór:

$$W_{d,t}^k = \frac{B_{d,t}^k}{B_t^k} 100\%$$

gdzie:

$B_{d,t}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k , pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu II-półrocza danego roku,

B_t^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu II-półrocza danego roku.

W województwie wielkopolskim – według danych statystycznych – zagrożeniem długotrwałego bezrobocia są objęte zawody sklasyfikowane w grupie:

- pomoce domowe i sprzątaczkę,
- pracownicy opieki osobistej i pokrewni,
- rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni,
- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki,
- ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych,
- rolnicy produkcji towarowej,
- kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych,
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych,
- leśnicy i rybacy,
- pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej,
- sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni,
- monterzy,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie.

W wymienionych powyżej grupach zawodowych wskaźnik był najwyższy i osiągał wielkość 0,3. Najniższy wskaźnik charakteryzował następujące grupy: oficerowie sił zbrojnych, sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach, technicy informatycy, kierownicy do spraw produkcji i usług, specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania.

Szczegółowe wskaźniki dla elementarnych grup zawodowych przedstawiono w tabeli jako załącznik 4.

6. Wnioski

1. W końcu 2010r. bezrobocie w Wielkopolsce kształtowało się na poziomie 135 172 osób. W stosunku do grudnia 2009r. liczba bezrobotnych wzrosła o 1 609 osób. Ponad połowa bezrobotnych to kobiety oraz osoby bez wykształcenia średniego. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 40% populacji klientów urzędów pracy.
2. W grupie wielkiej „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” był zarejestrowany co czwarty bezrobotny, co piąty w grupie „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”, natomiast co siódme bezrobotnego sklasyfikowano w grupie „technicy i inny średni personel”.
3. W Wielkopolsce, o dwa punkty procentowe mniej niż w poprzednim półroczu, lecz nadal 17% osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy nie posiadało kwalifikacji do wykonywania pracy zawodowej. W trudnej sytuacji są osoby zarejestrowane do 12 m-cy od dnia ukończenia nauki, wśród absolwentów wchodzących na rynek pracy niemal 28% nie posiadało kwalifikacji do wykonywania zawodu.
4. Połowa populacji bezrobotnych w Wielkopolsce posiadała kwalifikacje do wykonywania jedynie 18 zawodów lub znajdowała się w grupie bez kwalifikacji zawodowych. W urzędach pracy najczęściej było sprzedawców, techników ekonomistów, ślusarzy, krawców, kucharzy, murarzy i robotników gospodarczych. Wysoki poziom bezrobocia wystąpił również w zawodach technik mechanik, szwaczka, technik prac biurowych i technik rolnik. Większość osób zarejestrowanych w wymienionych zawodach cechował również długi okres pozostawania bez zatrudnienia. Poza sprzedawcami, do osób zarejestrowanych w ww. zawodach skierowana była stosunkowo niewielka ilość ofert pracy.
5. Wielkopolscy pracodawcy w II półroczu 2010r. najczęściej poszukiwali sprzedawców, robotników gospodarczych, techników prac biurowych, kierowców samochodu ciężarowego, robotników budowlanych, pakowaczy oraz telemarketerów. Niewiele ofert wpłynęło dla ekonomistów, techników mechaników, techników rolników, techników żywienia i gospodarstwa domowego.

Część prognostyczna raportu

Wstęp

Niniejszy dokument stanowi uzupełnienie do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych realizowanego w 2010 roku w dwóch etapach. Pierwszy etap polegał na opracowaniu części diagnostycznej na podstawie danych statystycznych zawartych w załącznikach 2 i 3 do sprawozdania MPiPS-01 za II półrocze 2010 rok.

Drugi etap stanowi uzupełnienie raportu o część prognostyczną, którą Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu sporządził w oparciu o:

- dane statystyczne pochodzące z badania popytu na pracę, udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny,
- przygotowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu raport pt. „Ocena sytuacji absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznik 2009/2010 na rynku pracy”.

1. Badanie popytu na pracę w 2010 roku

1.1 Koncepcja i metoda realizacji badania³

Celem badania popytu na pracę było uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli osób pracujących oraz wolnych i nowo utworzonych miejsc pracy.

Badanie popytu na pracę przeprowadzane jest metodą reprezentacyjną i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych jednej lub więcej osób. Umożliwia ona uogólnianie wyników badania na populację generalną. Próba do badania losowana była oddzielnie dla jednostek dużych i średnich oraz dla jednostek małych. Odrębne rozwiązanie dla jednostek małych motywowane jest nieco innym celem badania dla tej części badanej zbiorowości. W odniesieniu do jednostek dużych i średnich jako cel badania przyjęto uzyskanie informacji dla poszczególnych rodzajów działalności (sekcji PKD) wg województw.

Podstawowe definicje

Rynek pracy charakteryzują dwa wzajemnie nakładające się segmenty: *podaż siły roboczej i popyt na pracę*.

Siła robocza – jest to określona liczba ludności zainteresowana i gotowa wykonywać pracę.

Popyt na pracę – jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Przez **popyt na pracę** rozumiemy:

- 1) zagospodarowane miejsca pracy, określane aktualną liczbą pracujących,
- 2) wolne miejsca pracy.

Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu badania przy uwzględnieniu podmiotów klasyfikowanych według kryterium liczby pracujących i obejmują podmioty o liczbie pracujących:

---

³ Główny Urząd Statystyczny, „Popyt na pracę w 2010 roku.”

- do 9 osób – jednostki małe,
- 10 do 49 osób – jednostki średnie,
- powyżej 49 osób – jednostki duże.

Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw:

- handel i naprawy – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych,
- administracja publiczna – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne,
- dostawa wody - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

1.2 Osoby pracujące

W województwie wielkopolskim w końcu 2010 roku w rejestrze REGON widniały 375 482 podmioty gospodarki narodowej⁴, z czego 354 808 tj. 94,5% to firmy jednoosobowe oraz małe, zatrudniające do 9 pracowników. Wśród ogółu podmiotów gospodarczych 291 948 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 83 534 to osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej. W porównaniu ze stanem z końca 2009r. liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej wzrosła o 4,5%.

W przedsiębiorstwach objętych badaniem popytu na pracę liczba pracujących w końcu 2010 roku wynosiła 1 130 906 osób, z tego 75,5% tj. 853 629 osób to pracownicy sektora prywatnego. Ponad 57,4% ogółu pracujących było zatrudnionych w jednostkach dużych, zatrudniających powyżej 49 osób.

Z ogółu przedsiębiorstw należących do sektora prywatnego największe zatrudnienie - podobnie jak w roku poprzednim - wygenerowały firmy prowadzące działalność w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe 36,5%, handel i naprawy 32,5% oraz budownictwo 8,9%. W sektorze publicznym najwięcej osób zatrudnionych było w edukacji 41,1%, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej 16,2% oraz administracji publicznej 14,4%.

Wśród wszystkich przedsiębiorstw najmniej pracowników zatrudniały sekcje: górnictwo i wydobywanie, pozostała działalność usługowa, działalność związana z kulturą,

---

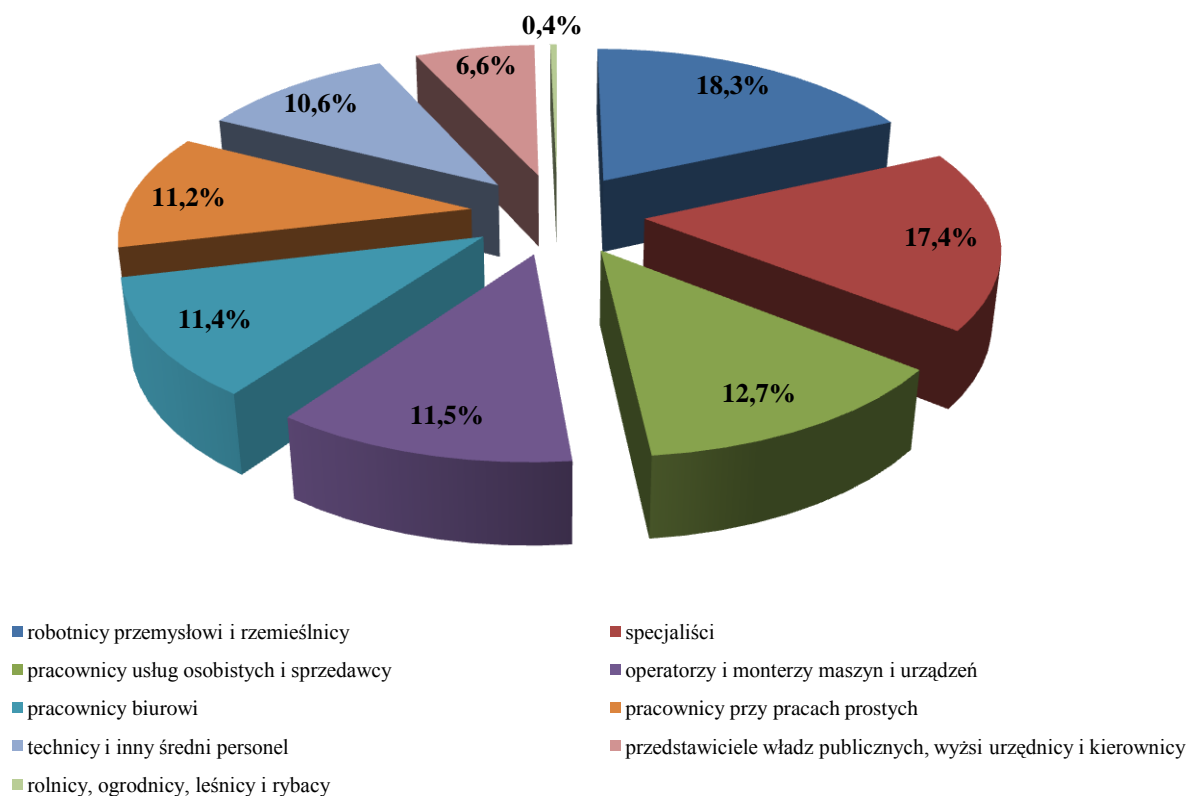
⁴ Podmioty gospodarki narodowej bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

rozrywką i rekreacją oraz dostawa wody. Udział pracujących w poszczególnych, wymienionych powyżej sekcjach wynosił 3,4% ogółu zatrudnionych Wielkopolan.

W wielkopolskich firmach pracowali głównie robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy 206 833 osoby tj. 18,3 % (wobec 184 391 osób w analogicznym okresie roku poprzedniego), specjaliści 196 594 osoby tj. 17,4 (wobec 190 347 osób w analogicznym okresie roku poprzedniego), oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy 144 078 osób tj. 12,7%. Stanowili oni łącznie prawie połowę zatrudnionych.

Wykres 1. Struktura osób pracujących w Wielkopolsce wg wielkich grup zawodowych w końcu 2010r

Na 1 130 906 osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach działających w obszarze 19 sekcji PKD prawie 70% pracuje w trzech z nich.

Sekcje generujące największe zatrudnienie to:

- przetwórstwo przemysłowe 315 947 osób tj. 36,5%,
- handel i naprawy 277 898 osób tj. 32,5%,
- edukacja 118 145 osób tj. 0,5%.

Ponad połowa pracowników jest zatrudniona w firmach dużych, zatrudniających powyżej 49 osób.

Tabela 1. Osoby pracujące w Wielkopolsce w końcu 2010 roku

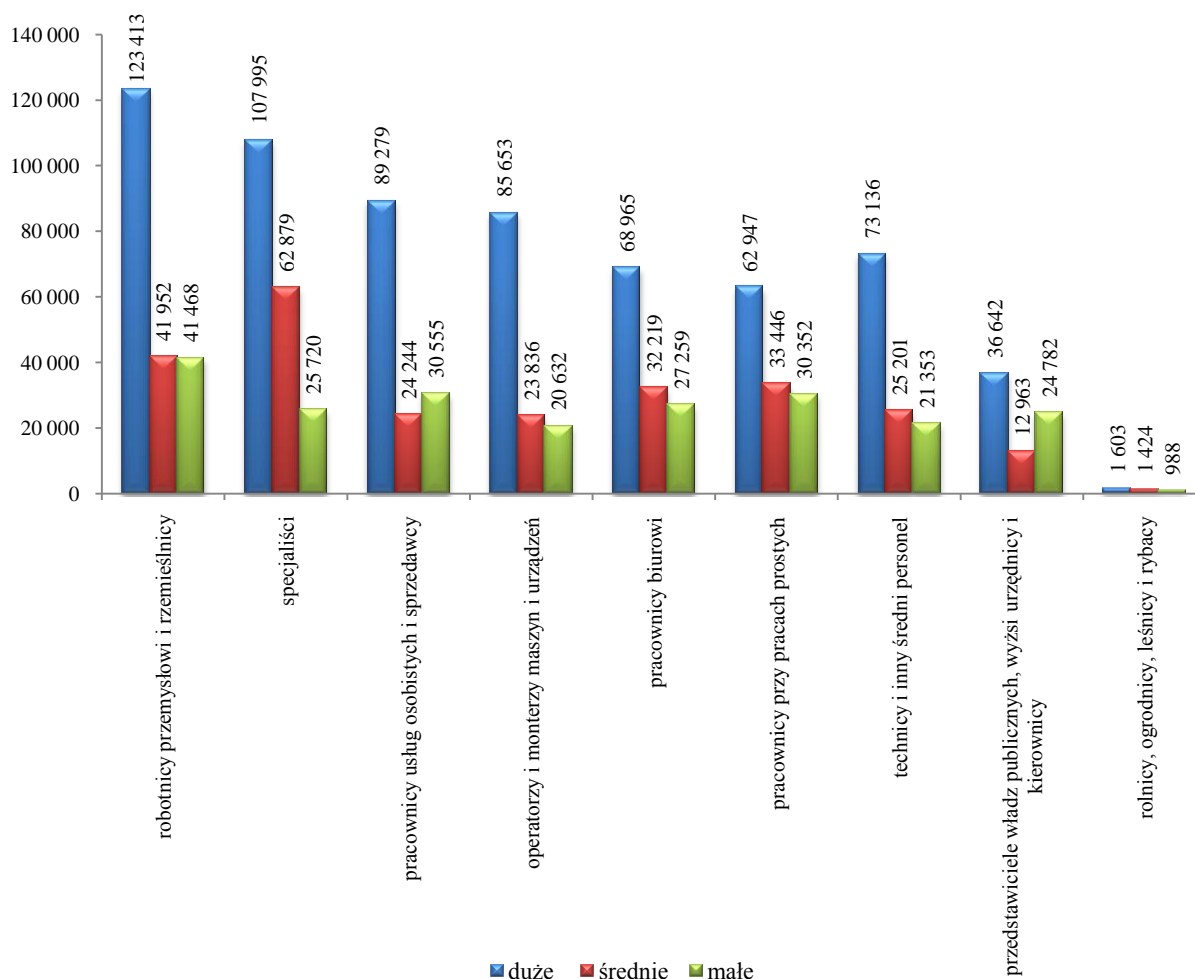
Wyszczególnienie	Liczba osób pracujących w końcu 2010r.						% udział w ogóle				
	ogółem	w tym:					z sektora		jednostki wg wielkości		
		z sektora		jednostki wg wielkości							
		publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe	publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe
Przetwórstwo przemysłowe	315 947	4 600	311 347	224 918	53 911	37 118	1,5	98,5	71,2	17,1	11,7
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	277 898	885	277 013	152 332	52 285	73 281	0,3	99,7	54,8	18,8	26,4
Edukacja	118 145	114 002	4 143	47 128	61 190	9 827	96,5	3,5	39,9	51,8	8,3
Budownictwo	78 161	2 142	76 019	23 996	20 455	33 710	2,7	97,3	30,7	26,2	43,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	56 348	44 986	11 362	38 921	9 549	7 878	79,8	20,2	69,1	16,9	14,0
Transport i gospodarka magazynowa	54 857	13 492	41 365	32 425	9 450	12 982	24,6	75,4	59,1	17,2	23,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	39 837	39 827	10	30 207	9 299	331	100,0	0,0	75,8	23,3	0,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	30 678	6 073	24 605	9 314	6 673	14 691	19,8	80,2	30,4	21,8	47,9
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	27 743	1 386	26 357	18 490	3 857	5 396	5,0	95,0	66,6	13,9	19,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19 211	3 984	15 227	15 196	2 352	1 663	20,7	79,3	79,1	12,2	8,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	18 225	5 085	13 140	8 877	7 022	2 326	27,9	72,1	48,7	38,5	12,8
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16 682	1 629	15 053	3 660	5 640	7 382	9,8	90,2	21,9	33,8	44,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	13 991	11 230	2 761	13 115	630	246	80,3	19,7	93,7	4,5	1,8
Informacja i komunikacja	12 772	298	12 474	5 602	3 839	3 331	2,3	97,7	43,9	30,1	26,1
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11 891	2 807	9 084	5 868	2 973	3 050	23,6	76,4	49,3	25,0	25,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	11 566	8 439	3 127	6 471	3 914	1 181	73,0	27,0	55,9	33,8	10,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10 371	9 201	1 170	3 879	3 811	2 681	88,7	11,3	37,4	36,7	25,9
Pozostała działalność usługowa	8 845	174	8 671	1 901	1 164	5 780	2,0	98,0	21,5	13,2	65,3
Górnictwo i wydobywanie	7 738	7 037	701	7 333	150	255	90,9	9,1	94,8	1,9	3,3
Ogółem województwo	1 130 906	277 277	853 629	649 633	258 164	223 109	24,5	75,5	57,5	22,8	19,7

Z danych GUS wynika, że w województwie wielkopolskim zatrudnienie generują przede wszystkim duże firmy, w większości dające pracę robotnikom przemysłowym i rzemieślnikom, specjalistom a także pracownikom usług osobistych i sprzedawcom, operatorom maszyn i urządzeń oraz pracownikom biurowym.

Jak wskazuje badanie popytu na pracę w Wielkopolsce małe przedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 osób zatrudniały jedynie 19,7% ogółu pracowników. Najwyższy odsetek

zatrudnienia w małych firmach wystąpił w sekcji pozostała działalność usługowa tj. 65,3% ogółu zatrudnionych osób, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna tj. 47,9% ogółu zatrudnionych oraz działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi tj. 44,3%.

Wykres 2. Liczba osób pracujących w Wielkopolsce wg wielkich grup zawodowych z uwzględnieniem małych, średnich i dużych przedsiębiorstw - stan w końcu 2010r.

1.3 Wolne miejsca pracy

Zgodnie z danymi uzyskanymi w wyniku badania popytu na pracę w końcu 2010 roku wielkopolskie przedsiębiorstwa dysponowały o ponad 36,3% większą niż przed rokiem ilością niewykorzystanych miejsc pracy (4 873 wakaty w 2009r., 6 643 wakaty w 2010r.).

Najwięcej wolnych stanowisk zarejestrowano w sektorach:

- przetwórstwo przemysłowe
  - 2 891 wakatów w końcu grudnia 2010,
  - 2 319 wakatów w końcu czerwca 2010,
  - 973 wakaty w końcu grudnia 2009r,

- transport i gospodarka magazynowa
  - 1 023 wakaty w końcu grudnia 2010,
  - 509 wakatów w końcu czerwca 2010,
  - 330 wakatów w końcu grudnia 2009r,
- handel i naprawy:
  - 985 wakatów w końcu grudnia 2010,
  - 1 359 wakatów w końcu czerwca 2010,
  - 1 466 wakatów w końcu grudnia 2009.

Niewielką ilość wolnych stanowisk oferowały firmy z branży wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa.

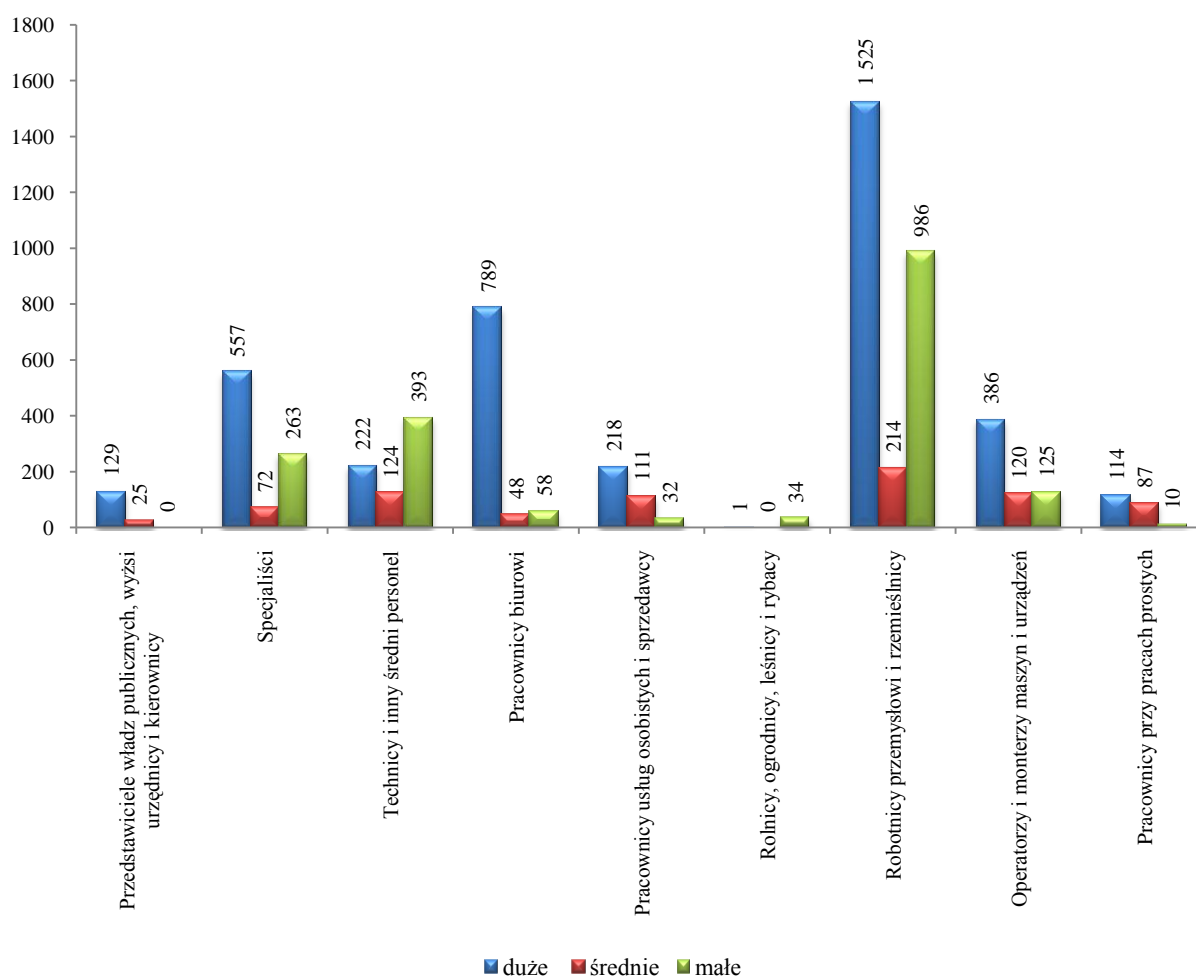
Tabela 2. Wolne miejsca pracy w przedsiębiorstwach z terenu Wielkopolski w końcu 2010 roku

Wyszczególnienie	Liczba wolnych miejsc pracy w końcu 2010r.						% udział w ogóle				
	ogółem	w tym:					z sektora		jednostki wg wielkości		
		z sektora		jednostki wg wielkości							
		publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe	publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe
Przetwórstwo przemysłowe	2 891	8	2 883	2 187	147	557	0,3	99,7	75,6	5,1	19,3
Transport i gospodarka magazynowa	1 023	11	1 012	836	116	71	1,1	98,9	81,7	11,3	6,9
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	985	6	979	285	196	504	0,6	99,4	28,9	19,9	51,2
Budownictwo	732	47	685	113	145	474	6,4	93,6	15,4	19,8	64,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	202	202	0	166	34	2	100,0	0,0	82,2	16,8	1,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	138	10	128	32	9	97	7,2	92,8	23,2	6,5	70,3
Informacja i komunikacja	119	0	119	44	30	45	0,0	100,0	37,0	25,2	37,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	101	80	21	72	11	18	79,2	20,8	71,3	10,9	17,8
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	98	0	98	65	0	33	0,0	100,0	66,3	0,0	33,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	72	0	72	10	18	44	0,0	100,0	13,9	25,0	61,1
Edukacja	68	68	0	47	21	0	100,0	0,0	69,1	30,9	0,0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	51	8	43	19	32	0	15,7	84,3	37,3	62,7	0,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	36	20	16	16	16	4	55,6	44,4	44,4	44,4	11,1
Pozostała działalność usługowa	32	0	32	0	0	32	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	30	24	6	3	17	10	80,0	20,0	10,0	56,7	33,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	26	0	26	16	0	10	0,0	100,0	61,5	0,0	38,5
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	24	8	16	15	9	0	33,3	66,7	62,5	37,5	0,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	15	9	6	15	0	0	60,0	40,0	100,0	0,0	0,0
Ogółem województwo	6 643	501	6 142	3 941	801	1 901	7,5	92,5	59,3	12,1	28,6

W końcu 2010 roku największą liczbą wolnych etatów dysponowały firmy duże 59,3%, wśród nich najliczniej z branży:

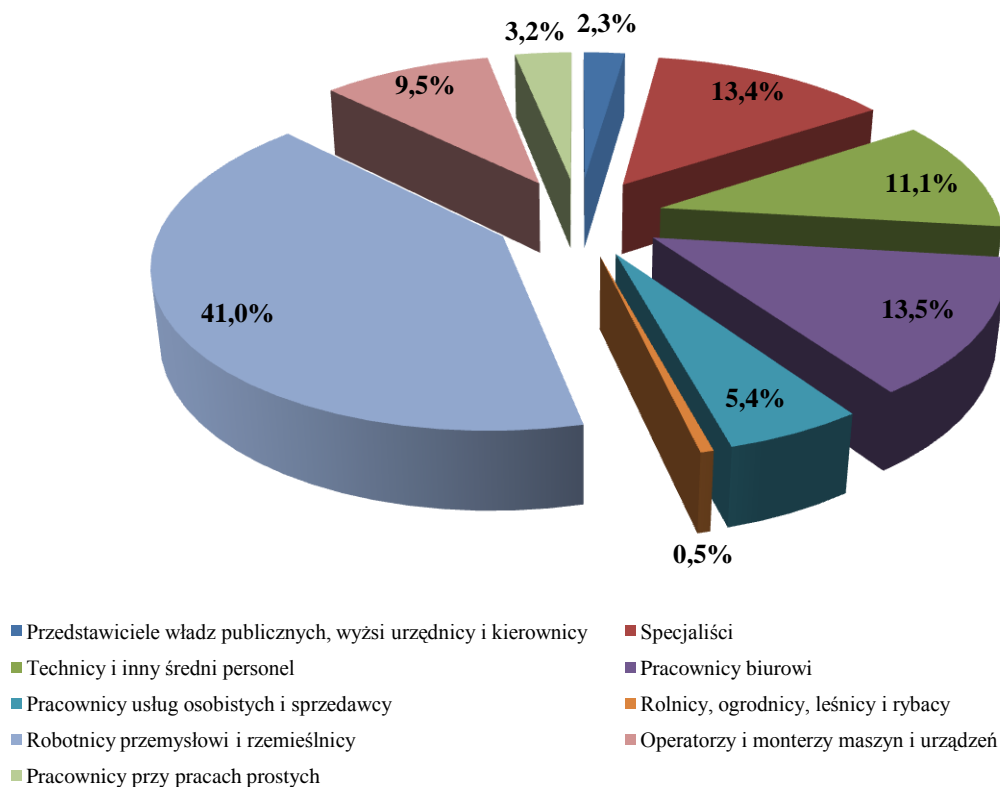
- przetwórstwo przemysłowe 2 187 miejsc,
- transport i gospodarka magazynowa 836 miejsc,
- handel i naprawy 285 miejsc,
- administracja publiczna i obrona narodowa 166 miejsc.

Wykres 3. Liczba wolnych miejsc pracy w Wielkopolsce w końcu 2010r wg wielkich grup zawodowych z uwzględnieniem małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

Wolne miejsca pracy czekały przede wszystkim na robotników przemysłowych i rzemieślników, pracowników biurowych, specjalistów oraz techników.

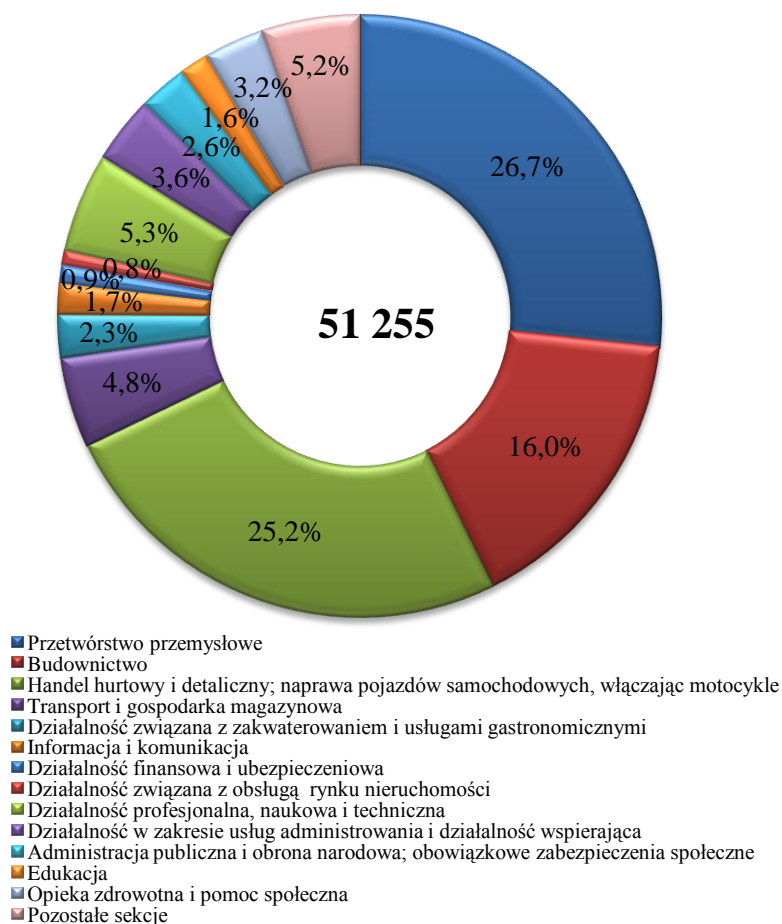
Wykres 4. Struktura wolnych miejsc pracy w Wielkopolsce wg wielkich grup zawodowych w końcu 2010r.

1.4 Nowo utworzone miejsca pracy

W Wielkopolsce w 2010 roku w badanych przedsiębiorstwach powstały 41 494 nowe miejsca pracy, z czego 90,9% w sektorze prywatnym. Najwięcej, 41,6% tj. 17 274 miejsca utworzono w przedsiębiorstwach małych zatrudniających najwyżej do 9 pracowników, 32,1% ogółu nowopowstałych stanowisk pracy tj. 13 327 dotyczyło firm dużych.

Wykres 5. Struktura nowo utworzonych miejsc pracy w Wielkopolsce w 2010r. wg sekcji PKD

W 2010r. najwięcej nowych stanowisk pracy powstało w firmach prowadzących działalność w sektorach: przetwórstwo przemysłowe 26,7% tj. 11 066 etatów, handel i naprawy 25,2% tj. 10 477 etatów, budownictwo 16,0% tj. 6 650 etatów oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna 5,3% tj. 2 201 etatów. Niewielką liczbę, nie przekraczającą 300 nowych stanowisk pracy, wykazały przedsiębiorstwa z sektora górnictwo i wydobywanie, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

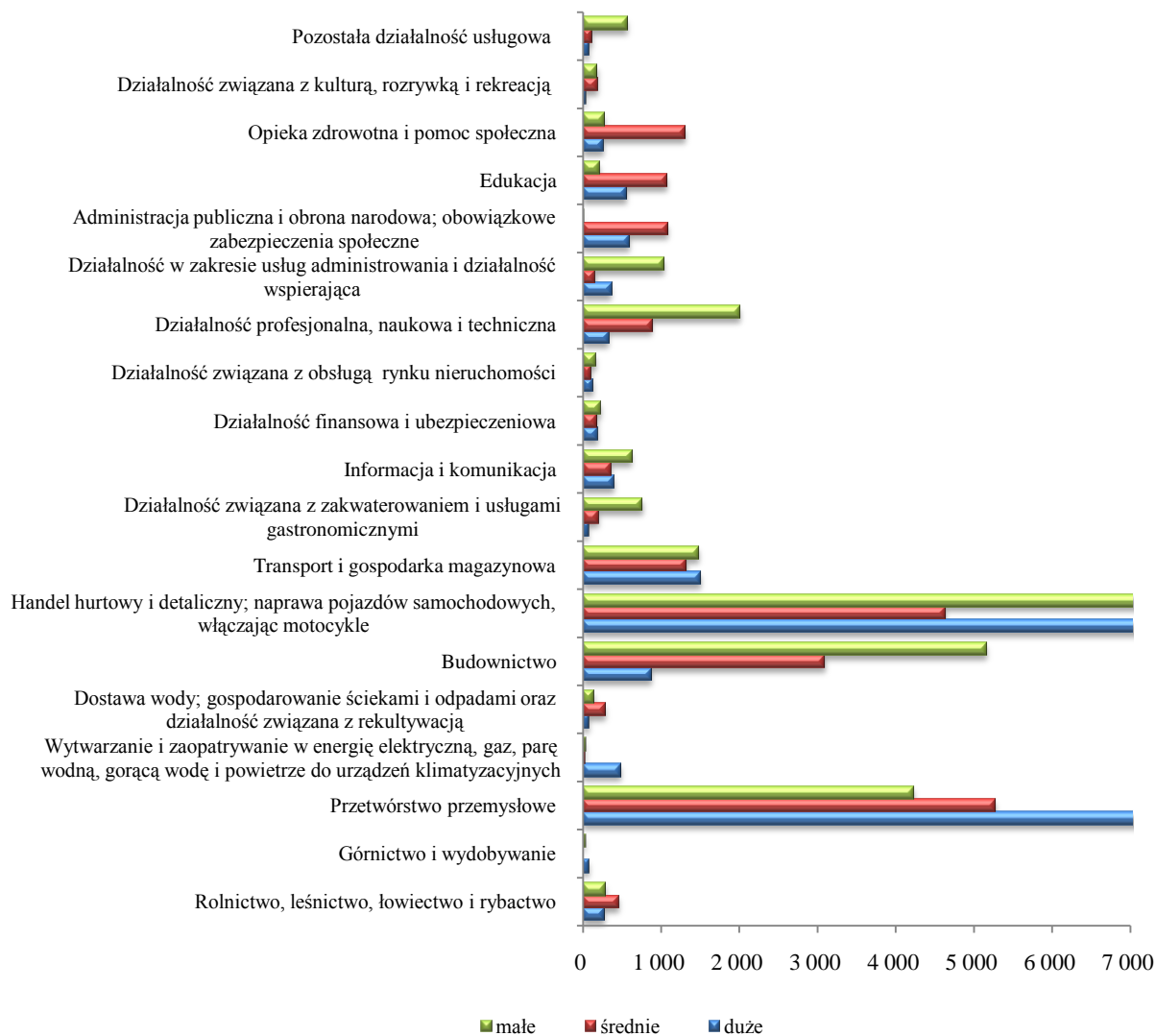
Tabela 3. Nowo utworzone miejsca pracy w przedsiębiorstwach z terenu województwa wielkopolskiego w 2010 roku

Wyszczególnienie	Liczba nowo utworzonych miejsc pracy w 2010r.						% udział w ogóle				
	ogółem	w tym:					z sektora		jednostki wg wielkości		
		z sektora		jednostki wg wielkości							
		publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe	publicznego	prywatnego	duże	średnie	małe
Przetwórstwo przemysłowe	11 066	16	11 050	6 151	2 762	2 153	0,1	99,9	55,6	25,0	19,5
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	10 477	17	10 460	3 293	1 969	5 215	0,2	99,8	31,4	18,8	49,8
Budownictwo	6 650	21	6 629	473	1 569	4 608	0,3	99,7	7,1	23,6	69,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2 201	118	2 083	208	736	1 257	5,4	94,6	9,5	33,4	57,1
Transport i gospodarka magazynowa	2 006	53	1 953	887	466	653	2,6	97,4	44,2	23,2	32,6
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 487	0	1 487	331	138	1 018	0,0	100,0	22,3	9,3	68,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 333	1 097	236	148	1 036	149	82,3	17,7	11,1	77,7	11,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 082	1 081	1	446	629	7	99,9	0,1	41,2	58,1	0,6
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	960	0	960	85	139	736	0,0	100,0	8,9	14,5	76,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	735	34	701	197	372	166	4,6	95,4	26,8	50,6	22,6
Informacja i komunikacja	687	0	687	212	161	314	0,0	100,0	30,9	23,4	45,7
Edukacja	645	468	177	168	362	115	72,6	27,4	26,0	56,1	17,8
Pozostała działalność usługowa	469	0	469	64	69	336	0,0	100,0	13,6	14,7	71,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	392	46	346	128	149	115	11,7	88,3	32,7	38,0	29,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	372	326	46	333	15	24	87,6	12,4	89,5	4,0	6,5
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	338	140	198	97	83	158	41,4	58,6	28,7	24,6	46,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	314	169	145	61	134	119	53,8	46,2	19,4	42,7	37,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	229	186	43	21	103	105	81,2	18,8	9,2	45,0	45,9
Górnictwo i wydobywanie	51	15	36	24	1	26	29,4	70,6	47,1	2,0	51,0
Ogółem województwo	41 494	3 787	37 707	13 327	10 893	17 274	9,1	90,9	32,1	26,3	41,6

Poniższy wykres dotyczy liczby nowo utworzonych miejsc pracy w przedsiębiorstwach w podziale na wielkość jednostki oraz sektor działalności. Sektor przetwórstwa przemysłowego należy do największego w Wielkopolsce. W dużych przedsiębiorstwach przemysłowych zostało utworzonych w tym okresie zdecydowanie najwięcej stanowisk pracy tj. 6 151, a także wśród średnich przedsiębiorstw tj. 2 762 oraz wśród małych przedsiębiorstw z sektora handlowego i usługowego tj. 5 215 oraz budownictwa tj. 4 608.

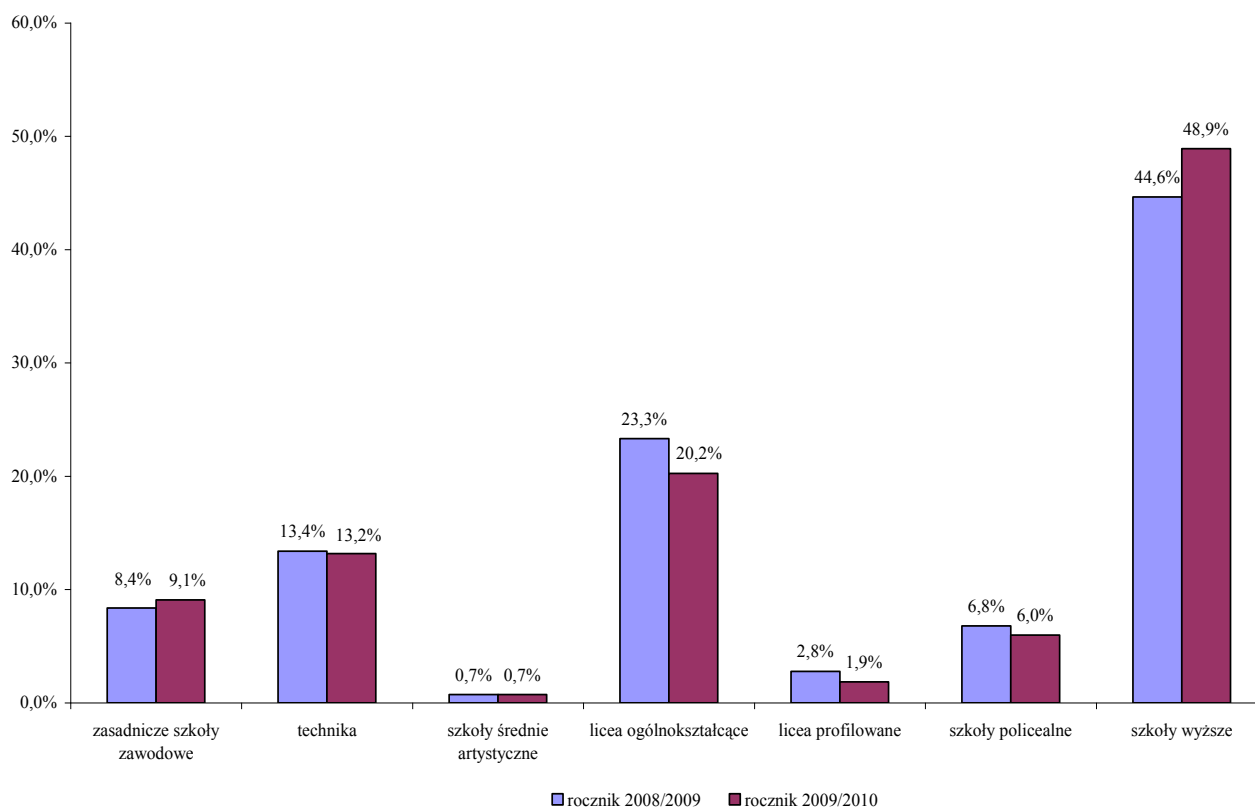
Wykres 6. Liczba nowo utworzonych miejsc pracy w Wielkopolsce w 2010r. wg sekcji PKD z uwzględnieniem małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

2. Analiza absolwentów szkół województwa wielkopolskiego rocznika 2009/2010

W roku szkolnym 2009/2010 wszystkie typy szkół ponadgimnazjalnych, w Wielkopolsce, tj. zasadnicze szkoły zawodowe, technika, szkoły średnie artystyczne, licea ogólnokształcące, licea profilowane, szkoły policealne i szkoły wyższe, ukończyło 98 975 absolwentów, w tym kobiety stanowiły 58% (57 097).

Wykres 7. Udział procentowy absolwentów wg typów szkół w całej populacji absolwentów w danym roczniku, tj. 2008/2009 i 2009/2010

Według stanu na koniec października 2010 roku, zarejestrowanych jako bezrobotni było 8 876 absolwentów rocznika 2009/2010, w tym 5 173 kobiety. Liczba bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego o niemal 6%. W rejestrach powiatowych urzędów pracy wg stanu na koniec października 2010 r. nadal zarejestrowanych było 2 258 absolwentów rocznika 2008/2009, w tym 1 494 kobiety.

Tabela 4. Zestawienie szkół ponadgimnazjalnych w województwie wielkopolskim

Lp.	Typ szkoły	Liczba absolwentów rocznik 2008/2009 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2009*		Liczba absolwentów rocznik 2009/2010 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2010*		Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2008/2009 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2009**		Liczba bezrobotnych absolwentów rocznik 2009/2010 ze szkół woj. wlkp. stan na 31.10.2010**		Liczba absolwentów rocznika 2008/2009, którzy wg stanu na 31.10.2010 nadal widnieją w ewidencji PUP jako osoby bezrobotne**	
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15	16
1	zasadnicze szkoły zawodowe	8 511	2 928	8 997	2 969	1 945	860	2 242	1 008	496	256
2	technika	13 597	5 729	13 034	5 419	2 578	1 297	2 444	1 248	551	327
3	szkoły średnie artystyczne	735	474	733	495	5	4	12	9	3	3
4	licea ogólnokształcące	23 690	14 320	20 051	12 514	1 569	1 065	1 533	1 111	477	368
5	licea profilowane	2 818	1 789	1 836	1 258	594	391	351	234	154	111
6	szkoły policealne	6 888	4 108	5 917	3 504	394	279	322	246	91	73
7	szkoły wyższe	45 354	29 580	48 407	30 938	2 227	1 577	1 972	1 317	486	356
Razem		101 593	58 928	98 975	57 097	9 312	5 473	8 876	5 173	2 258	1 494

* Informacje dotyczące absolwentów zostały pozyskane z ministerstwa Edukacji Narodowej oraz szkół wyższych województwa wielkopolskiego.

** Informacje dotyczące bezrobotnych absolwentów zostały pozyskane z powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego.

2.1 Zasadnicze szkoły zawodowe

W roku szkolnym 2009/2010 zasadnicze szkoły zawodowe w Wielkopolsce ukończyło 8 997 osób (w tym 2 969 kobiet), co stanowi nieco ponad 9% ogółu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych tego rocznika. W stosunku do roku szkolnego 2008/2009 nastąpił wzrost liczby absolwentów szkół zawodowych w naszym regionie o niemal 6%.

Według stanu na koniec października 2010 roku, spośród absolwentów szkół zawodowych ostatniego rocznika, 2 242 osoby, tj. 25%, pozostawało w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego jako bezrobotne. Prawie 45%, tj. 1 008 bezrobotnych absolwentów stanowiły kobiety. Nadal w wielkopolskich urzędach pracy zarejestrowanych było 496 absolwentów rocznika 2008/2009.

Na przestrzeni ostatnich lat, w wielkopolskich szkołach zawodowych dominuje kształcenie w zawodzie sprzedawcy. W roku szkolnym 2009/2010 naukę w zawodzie sprzedawcy ukończyło w Wielkopolsce 1 500 osób, w tym 1 358 kobiet, tj. o 130 osób mniej niż w roku poprzednim. Absolwenci tego zawodu stanowili niemal 17% ogółu absolwentów szkół zawodowych rocznika 2009/2010. Niewielki spadek liczby absolwentów nie przełożył się na pozytywne tendencje w zakresie bezrobocia. Liczba bezrobotnych absolwentów w zawodzie sprzedawcy wzrosła z 502 osób w roku 2009 do 527 w roku 2010. Tym samym nieco ponad 35% ogółu absolwentów rocznika 2009/2010, którzy zakończyli naukę

w zawodzie sprzedawcy, na koniec października 2010 roku pozostawało w rejestrach bezrobotnych wielkopolskich powiatowych urzędów pracy. Wielkopolscy pracodawcy zgłosili dla sprzedawców w całym 2010 roku 6 248 ofert pracy, przy czym na koniec roku w urzędach pracy zarejestrowane były 11 822 osoby bezrobotne posiadające ten zawód.

Drugą co do wielkości grupę zawodową stanowią kucharze małej gastronomii, w ostatnim roku szkolnym naukę w tym zawodzie w wielkopolskich szkołach zawodowych ukończyło 1 210 osób, w tym 577 kobiet. Oznacza to wzrost liczby absolwentów w tym zawodzie, w stosunku do roku poprzedniego, o 92 osoby (ponad 8%). Jednocześnie na koniec października 2010 roku zarejestrowanych w urzędach pracy absolwentów w tej profesji było 310 (204 kobiety), tj. o prawie 12% więcej niż rok wcześniej. Wielkopolskie powiatowe urzędy pracy w 2010 roku dysponowały 130 ofertami pracy dla osób bezrobotnych posiadających zawód kucharza małej gastronomii, a na koniec tego roku zarejestrowane jako bezrobotne w tym zawodzie były 1 394 osoby.

W roku szkolnym 2009/2010 naukę w zawodzie mechanika pojazdów samochodowych ukończyło 1 110 osób, tj. o 54 osoby mniej niż w roku poprzednim. 23% spośród ogółu absolwentów tego zawodu, tj. 255 osób, pozostawało według stanu na koniec października 2010 roku zarejestrowanych jako osoby bezrobotne. Dla mechaników pojazdów samochodowych powiatowe urzędy pracy dysponowały w całym 2010 roku 369 ofertami pracy. Na koniec tego roku w rejestrach bezrobotnych w wielkopolskich urzędach pracy pozostawało 1 165 osób posiadających omawiany zawód.

W porównaniu do roku poprzedniego wzrosła liczba absolwentów w zawodzie fryzjera. W roku szkolnym 2009/2010 767 osób (w tym 734 kobiety) ukończyło wielkopolskie zasadnicze szkoły zawodowe w tym zawodzie, co stanowi wzrost o ponad 20% (132 osoby) w stosunku do roku szkolnego 2008/2009. Spośród absolwentów w zawodzie fryzjera 240 osób, tj. ponad 31%, według stanu na koniec października 2010 roku pozostawało w rejestrach wielkopolskich powiatowych urzędów pracy jako osoby bezrobotne. Tym samym odsetek bezrobotnych absolwentów w tym zawodzie wzrósł w roku 2010, w stosunku do roku poprzedniego, o 6 punktów procentowych. Mimo iż na przestrzeni ostatnich lat sytuacja na rynku pracy osób posiadających zawód fryzjera nie jest korzystna, statystyki wskazują, że nadal znaczna liczba młodych osób wybiera kształcenie w tym zawodzie, jednocześnie po zakończeniu nauki wiele z nich nie znajduje zatrudnienia i trafia do rejestrów bezrobotnych. W całym 2010 roku pracodawcy zgłosili do wielkopolskich urzędów pracy 572 oferty pracy dla fryzjerów.

W roku szkolnym 2009/2010 naukę w zawodzie murarza ukończyły w Wielkopolsce 322 osoby, z czego według stanu na koniec października 2010 roku, 50 pozostawało w rejestrach bezrobotnych. W 2010 roku pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy województwa wielkopolskiego 1 634 oferty pracy dla murarzy. W ostatnim roku szkolnym wielkopolskie szkoły zasadnicze opuściło 15 absolwentów w zawodzie cieśli. Cztery spośród tych osób zarejestrowały się w urzędach pracy jako bezrobotne.

Pracodawcy za pośrednictwem urzędów pracy oferowali w ostatnim roku zatrudnienie dla 228 osób posiadających zawód cieśli. Również w zawodzie dekarza popyt na rynku pracy znacznie przeważał nad podażą. Wykształcenie w tym zawodzie uzyskały w 2010 roku 24 osoby, z czego tylko 1 zarejestrowała się jako bezrobotna. Powiatowe urzędy pracy w Wielkopolsce dysponowały w ostatnim roku 463 ofertami pracy dla dekarzy. Należy podkreślić, że w 2010 roku w stosunku do roku poprzedniego, w wymienionych wyżej zawodach wzrosła zarówno liczba absolwentów, jak i liczba zgłoszonych przez pracodawców ofert pracy.

Duże zapotrzebowanie dotyczyło także osób posiadających zawód stolarza. W roku szkolnym 2009/2010 520 absolwentów ukończyło naukę w tym zawodzie, z tego 107, według stanu na koniec października 2010 roku, pozostawało w rejestrach powiatowych urzędów pracy. W całym 2010 roku wielkopolskie powiatowe urzędy pracy dysponowały 836 ofertami pracy dla stolarzy.

2.2 Szkoły średnie artystyczne

W roku 2010 naukę w szkołach średnich artystycznych w Wielkopolsce ukończyły 733 osoby, w tym 495 kobiet. Szkoły ponadgimnazjalne o kierunku artystycznym to szkoły najrzadziej wybierane, przez co ich absolwenci stanowią dość mały odsetek ogółu populacji absolwentów rocznika 2009/2010 (około 0,7%). W stosunku do poprzedniego roku liczba absolwentów zmniejszyła się o 2 osoby. Na stałym, niskim poziomie utrzymuje się bezrobocie wśród osób, które ukończyły ten typ szkoły. Na koniec października 2010 r. w urzędach pracy zarejestrowanych jako bezrobotni było 12 absolwentów szkół artystycznych, w tym 9 kobiet. Ich niewielka liczba może wynikać z tego, iż osoby kończące ten typ szkół bardzo często kontynuują edukację na uczelniach wyższych i w szkołach policealnych.

Szkoły średnie artystyczne w Wielkopolsce podobnie jak w latach poprzednich kształcą uczniów na 3 kierunkach, tj.: muzyk instrumentalista, plastyk i tancerz. Niezmiennie największa liczba osób kończy naukę w zawodzie muzyk instrumentalista, który cieszy się

dużym zainteresowaniem wśród młodzieży, o czym świadczy wysoki odsetek absolwentów tego kierunku w ostatnich latach. W roku 2009/2010 edukację na tym kierunku ukończyło 620 osób, co w stosunku do roku poprzedniego stanowi spadek o 1,4%. Dwie absolwentki tego kierunku z ostatniego rocznika zarejestrowały się jako osoby bezrobotne.

Liczba osób, które opuściły szkoły artystyczne w zawodzie plastyka w roku szkolnym 2009/2010 wyniosła 97 osób i utrzymywała się na podobnym poziomie, co rok wcześniej (93 absolwentów tego kierunku). Według stanu na koniec października 2010 roku 10 plastyków było zarejestrowanych jako osoby bezrobotne.

Najmniej liczną grupę osób kończących szkoły artystyczne stanowią absolwenci wykształceni w zawodzie tancerza, których w ostatnim roku szkolnym było 16. Liczba ta w porównaniu do roku 2008/2009 zwiększyła się o 3 absolwentów.

W 2010 roku pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy 13 ofert pracy dla osób posiadających zawód plastyka, 1 ofertę pracy dla muzyka instrumentalisty, natomiast dla nie odnotowano żadnej oferty dla tancerzy.

2.3 Technika

Wielkopolskie technika wprowadzają co roku na rynek pracy znaczną liczbę absolwentów i plasują się pod względem liczby osób kończących szkoły ponadgimnazjalne na trzeciej pozycji (po szkołach wyższych i liceach ogólnokształcących). W roku szkolnym 2009/2010 technika ukończyły 13 034 osoby (5 419 kobiet), tj. o ponad 500 mniej niż w roku poprzednim (13 597 osób) i stanowiły one 13,2% ogółu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ostatniego rocznika w regionie.

W 2010 roku liczba bezrobotnych absolwentów tego typu szkół nieznacznie zmalała w porównaniu do poprzedniego roku o nieco ponad 5% i wyniosła 2 444 osoby, w tym 1 248 kobiet, nadal jednak absolwenci techników stanowią największy odsetek wśród bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w Wielkopolsce (27,5%). Według stanu na koniec października 2010 roku, w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego nadal zarejestrowanych było jako bezrobotne 551 osób, które ukończyły technika w roku szkolnym 2008/2009.

Analiza kierunków kształcenia w wielkopolskich technikach wykazuje, że w roku 2010 utrzymała się tendencja z ostatnich lat. W dalszym ciągu technik ekonomista to najczęściej wybierany zawód, w roku szkolnym 2009/2010 naukę w tym zawodzie ukończyły 2 052 osoby, w tym 1 534 kobiety. Niezmiennie także jest to zawód, który generuje każdego roku największą liczbę bezrobotnych. Spośród absolwentów tego kierunku 527 osób,

tj. ponad 25%, zostało zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego jako bezrobotne z czego blisko 75% bezrobotnych absolwentów tego rocznika stanowiły kobiety. W całym 2010 roku wielkopolscy pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy 181 ofert pracy dla techników ekonomistów, jednakże należy pamiętać, że liczba ta dotyczy ofert pracy dla wszystkich techników ekonomistów, a więc zarówno po technikum, jak i po szkołach policealnych.

Informatyków wykształconych na poziomie technikum w roku szkolnym 2009/2010 było 1 300, tj. ponad 67% więcej niż w roku szkolnym 2008/2009, których było wówczas 778. Wraz ze wzrostem liczby absolwentów tego kierunku zwiększyło się jednak bezrobocie w tej grupie, ze 104 bezrobotnych absolwentów rocznika 2008/2009 do 171 rocznika 2009/2010 (wzrost o 64%).

Dla wszystkich bezrobotnych techników informatyków, powiatowe urzędy pracy w całym 2010 roku dysponowały 168 ofertami pracy zgłoszonymi przez pracodawców dla osób wykształconych w tym zawodzie.

Odwrotną tendencję, niż wyżej opisana, odnotowano wśród absolwentów posiadających zawód technik handlowiec. W latach ubiegłych zawód ten znajdował się na czołowych pozycjach wśród najczęściej wybieranych kierunków w technikach, natomiast w roku szkolnym 2009/2010 liczba techników handlowców wyniosła 736 i uległa zmniejszeniu o 30% w stosunku do roku poprzedniego.

Według stanu na koniec października 2010 roku 196 techników handlowców z rocznika 2009/2010, tj. ponad 26%, posiadało status bezrobotnego, natomiast w tym samym czasie w powiatowych urzędach pracy w Wielkopolsce zarejestrowanych było 1 477 osób bezrobotnych, które posiadały zawód technik handlowiec. Dla bezrobotnych w tym zawodzie urzędy pracy posiadały w 2010 roku 426 ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców.

Do najpopularniejszych kierunków, a tym samym takich, które wprowadzają na rynek pracy największą liczbę absolwentów należą także technik mechanik oraz technik żywienia i gospodarstwa domowego. Jednak w zawodach tych w ostatnim roczniku notuje się spadek liczby absolwentów.

W roku szkolnym 2009/2010 było 1 200 techników mechaników, czyli o 157 osób mniej niż rok wcześniej (1 357), z kolei osób wykształconych w zawodzie technika żywienia i gospodarstwa domowego o 6,2% mniej niż w roku poprzednim (z 1 153 na 1 081). Nadal zawody te uznawane są za nadwyżkowe, bowiem kształci się w tych specjalnościach znaczna liczba absolwentów wielkopolskich techników, przy jednocześnie dużej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych oraz małym zapotrzebowaniu pracodawców na specjalistów

w tych profesjach. Na koniec października 2010 roku, spośród wszystkich techników mechaników blisko 13% (155 osób) stanowiły osoby bezrobotne, natomiast bezrobotni technicy żywienia i gospodarstwa domowego stanowili 21% (229 osób). Jednocześnie w 2010 roku powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim dysponowały 70 ofertami pracy dla techników mechaników, przy czym na koniec tego roku, zarejestrowanych jako bezrobotne było 1 786 osób, które posiadały ten zawód. Dla osób posiadających zawód technik żywienia i gospodarstwa domowego, do powiatowych urzędów pracy w Wielkopolsce, w całym 2010 roku pracodawcy zgłosili 30 ofert pracy, natomiast na koniec grudnia tego roku 1 346 osób posiadających ten zawód było zarejestrowanych jako bezrobotne.

2.4 Szkoły policealne

W roku szkolnym 2009/2010 wielkopolskie szkoły policealne ukończyło 5 917 osób, w tym 3 504 kobiety. Na przestrzeni ostatnich kilku lat obserwuje się wahania pod względem liczby absolwentów tego typu szkół. Po znaczącym spadku liczby absolwentów rocznika 2007/2008 (6 774 z 9 877), rok później nastąpił ich niewielki wzrost (do 6 888), natomiast w analizowanym roczniku liczba osób kończących szkoły policealne uległa ponownemu zmniejszeniu – o prawie tysiąc osób w stosunku do roku poprzedniego. Zmian jakie nastąpiły w 2010 roku, nie można jednak traktować jednoznacznie jako spadek zainteresowania młodych ludzi nauką w szkołach policealnych. Dopiero następne lata pozwolą określić czy mamy do czynienia z tendencją spadkową liczby absolwentów szkół policealnych.

Do ewidencji powiatowych urzędów pracy trafiły 322 osoby, co stanowi nieco ponad 5,4% wszystkich absolwentów szkół policealnych rocznika 2009/2010 w województwie wielkopolskim. W roku szkolnym 2008/2009 osoby, które po ukończeniu szkoły policealnej nie znalazły zatrudnienia stanowiły 5,7% absolwentów tego typu szkół.

W 2010 roku, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej osób ukończyło szkoły policealne w zawodach: technik usług kosmetycznych, technik administracji, technik bezpieczeństwa i higieny pracy oraz technik informatyk.

Najwięcej, tj. 771 osób, w tym jeden mężczyzna, wykształciło się w roku szkolnym 2009/2010 w zawodzie technika usług kosmetycznych. Z roku na rok zmniejsza się liczba absolwentów tego kierunku po szkołach policealnych, w roczniku 2008/2009 było to 876 osób (wśród nich 5 mężczyzn). Pomimo zmniejszającej się liczby absolwentów tego kierunku, nadal stanowią oni największą grupę pod względem bezrobocia, a w stosunku do

roku poprzedniego liczba bezrobotnych techników usług kosmetycznych ostatniego rocznika wzrosła z 46 do 58 absolwentów.

Pomimo 168 ofert pracy dla osób wykształconych w tym zawodzie, jakimi w 2010 roku dysponowały powiatowe urzędy pracy, nie wszystkie z osób bezrobotnych znalazły zatrudnienie.

Kolejnym, co do popularności, kierunkiem kształcenia w szkołach policealnych jest technik administracji. W roku szkolnym 2009/2010 było 598 techników administracji, czyli o 53 absolwentów mniej (spadek o 8,1%) niż w roku szkolnym 2008/2009. W każdym roczniku przewagę stanowiły kobiety. Analiza poziomu bezrobocia wskazuje spadek odsetka bezrobotnych w stosunku do ogółu absolwentów. W poprzednim roku wyniósł on 6,9%, natomiast w roku 2010 5,2%. Według stanu na koniec października 2010 roku w ewidencji urzędów pracy było 31 bezrobotnych techników administracji (w tym 27 kobiet).

Kierunkiem, który cieszy się dużą popularnością generując jednocześnie niski odsetek osób bezrobotnych jest technik bezpieczeństwa i higieny pracy. Spośród 534 osób, które w roku szkolnym ukończyły naukę w tym zawodzie (rok wcześniej było 579 absolwentów tego kierunku) 12 osób, tj. 2,2% zostało zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotne. W 2010 roku powiatowe urzędy pracy dysponowały 5 ofertami pracy dla absolwentów zawodu technik bezpieczeństwa i higieny pracy.

W zawodzie technika informatyka, mimo, iż nadal znajduje się on w czołówce najczęściej wybieranych kierunków w szkołach policealnych, odnotowano znaczny spadek liczby absolwentów w stosunku do roku szkolnego 2008/2009. W 2010 roku 462 osoby, w tym 60 kobiet, ukończyły naukę w tym zawodzie, tj. o 292 osoby (38%) mniej niż w roku 2009. Zawód ten wybierany jest częściej przez mężczyzn, a liczba absolwentek tego kierunku w stosunku do roku ubiegłego zmalała o 61. Mimo malejącej liczby techników informatyków zmalało bezrobocie w tej grupie absolwentów. W roku 2010 liczba bezrobotnych stanowiła 5,6% (26 osób) wszystkich techników informatyków tego rocznika, a w roku poprzednim 7,0% (53 osoby). Jednocześnie w ewidencji powiatowych urzędów pracy znajduje się nadal 9 absolwentów rocznika 2008/2009. W roku 2010 roku powiatowe urzędy pracy posiadały 168 ofert pracy dla techników informatyków.

Zawodem, który zasługuje również na uwagę jest technik pożarnictwa. W analizowanym roczniku 2009/2010 nastąpił wzrost o ponad 104% liczby absolwentów kończących ten zawód tj. z 66 absolwentów rocznika 2008/2009 do 135 absolwentów rok później. Ponadto należy podkreślić, iż żaden technik pożarnictwa nie znalazł się w rejestrach powiatowych urzędów pracy jako osoba bezrobotna.

Kierunkiem, w którym z roku na rok zwiększa się liczba absolwentów, jest technik farmaceutyczny. W roku szkolnym 2009/2010 naukę w szkołach policealnych ukończyło w tym zawodzie 338 osób (303 kobiety), tj. o 43 absolwentów więcej niż w roku poprzednim. Według stanu na koniec października 2010 roku w powiatowych urzędach pracy w regionie zarejestrowanych było 17 techników farmaceutycznych, liczba ta nieznacznie zmniejszyła się w odniesieniu do roku poprzedniego, kiedy to 21 absolwentów tego kierunku pozostawało bez zatrudnienia. W całym 2010 roku powiatowe urzędy pracy dysponowały 42 ofertami pracy dla absolwentów tego kierunku.

Znaczny spadek liczby absolwentów wystąpił w zawodzie technik ekonomista, który w analizowanym okresie ukończyły 44 osoby, czyli o ponad połowę mniej niż w roku szkolnym 2008/2009 (97 osób). Jednocześnie zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego liczba bezrobotnych techników ekonomistów po szkołach policealnych, z 14 do 21 osób na koniec października 2010 roku. W 2010 roku do urzędów pracy pracodawcy zgłosili 181 ofert pracy dla techników ekonomistów.

2.5 Szkoły wyższe

W roku akademickim 2009/2010 wielkopolskie uczelnie wyższe ukończyło 48 407 absolwentów, tj. o 3 053 osoby więcej niż w roku poprzednim (45 354), z czego 64% stanowiły kobiety (30 938). Tym samym rok 2010 był kolejnym, w którym nastąpił wzrost liczby absolwentów szkół wyższych w naszym województwie. Po raz pierwszy w przygotowanych statystykach uwzględniono podział na absolwentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, i było ich odpowiednio 24 666 (w tym 14 912 kobiet) oraz 23 741 (w tym 16 026 kobiet). Liczby te rozkładają się mniej więcej po połowie, z niewielką przewagą absolwentów studiów stacjonarnych.

W powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego, według stanu na koniec października 2010 roku, zarejestrowanych było 1 972 absolwentów wielkopolskich uczelni wyższych rocznika 2009/2010, w tym 1 317 kobiet. Ich liczba spadła w porównaniu do roku poprzedniego o ponad 11% i stanowili oni 4% ogółu absolwentów, którzy w ostatnim roku akademickim ukończyli wielkopolskie szkoły wyższe. W ewidencji wielkopolskich urzędów pracy na koniec października 2010 roku nadal pozostawało 486 bezrobotnych, którzy studia ukończyli w roku akademickim 2008/2009.

Wśród absolwentów wielkopolskich uczelni ostatniego rocznika, tak jak w latach poprzednich, nadal zdecydowanie przeważały osoby, które ukończyły studia na kierunkach tzw. „humanistycznych”.

W roku akademickim 2009/2010, podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej osób, 4 993 (w tym 3 059 kobiet), ukończyło naukę na kierunku zarządzanie. Liczba absolwentów tego kierunku była jednak o niecałe 22%, tj. 1 384 osoby, mniejsza niż w roku poprzednim. Zdecydowana większość osób, ponad 71%, które w ostatnim roku ukończyły kształcenie na tym kierunku, studiowała na studiach niestacjonarnych. Spośród absolwentów zarządzania rocznika 2009/2010, według stanu na koniec października 2010 roku, 314 osób było zarejestrowanych jako bezrobotne w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego, co stanowi nieco ponad 6% ogółu wszystkich absolwentów zarządzania. Ponadto, w ewidencji wielkopolskich urzędów pracy nadal widniało 114 osób, które naukę na kierunku zarządzanie zakończyły w roku poprzednim.

Na drugim miejscu pod względem liczby absolwentów wielkopolskich uczelni wyższych znajduje się pedagogika. Kierunek ten w roku akademickim 2009/2010 ukończyły 4 772 osoby, wśród których zdecydowanie przeważały kobiety (89%). Liczba absolwentów tego kierunku wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o ponad 5%. 68% absolwentów pedagogiki rocznika 2009/2010 stanowiły osoby, które studiowały w trybie niestacjonarnym. W powiatowych urzędach pracy, według stanu na koniec października 2010 roku, zarejestrowanych jako bezrobotne było 278 osób, które ukończyły pedagogikę w ostatnim roku akademickim.

Kierunkami, które podobnie jak w latach poprzednich, generowały znaczącą liczbę absolwentów rocznika 2009/2010 były także: administracja (3 147 absolwentów, z czego 90,6% to absolwenci studiów niestacjonarnych, a 87 absolwentów tego kierunku było zarejestrowanych jako bezrobotni), politologia (2 199 absolwentów, w tym według stanu na koniec października 2010 roku, 106 było zarejestrowanych jako bezrobotni), turystyka i rekreacja (2 149 absolwentów, w tym 91 bezrobotnych), filologia⁵ (1 922 absolwentów, 31 bezrobotnych). Podobnie jak rok wcześniej, wśród 10 kierunków o największej liczbie absolwentów, ekonomia generuje najwyższy odsetek bezrobotnych (1 266 absolwentów, w tym 92 bezrobotnych, tj. ponad 7%).

---

⁵ Kierunek filologia prowadzony jest w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu, gdzie obejmuje specjalności: filologia angielska oraz filologia germańska (51 absolwentów rocznika 2009/2010), a także na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie obejmuje 51 specjalności, w tym między innymi: arabistyka, hebraistyka, indologia, japonistyka, językoznawstwo i nauka o informacji, lingwistyka stosowana, etnolingwistyka, filologia bułgarska, duńska, germańska, hiszpańska, klasyczna, koreańska, niderlandzka, norweska, portugalska, romańska, rosyjska, włoska itd. (zgodnie z danymi przekazanymi przez uczelnię, w roku akademickim 2009/2010 kierunek ten ukończyło 1 871 absolwentów).

Na wielkopolskim rynku pracy niezmiennie występuje zapotrzebowanie na specjalistów z informatyki, telekomunikacji i nowych technologii, a także specjalistów branży budowlanej.

W Wielkopolsce kształcenie na kierunku informatyka w roku akademickim 2009/2010 ukończyły 1 034 osoby, w tym 638 (prawie 62%) w ramach trybu stacjonarnego. Spośród absolwentów informatyki ostatniego rocznika, według stanu na koniec października 2010 roku, 19 osób było zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego jako bezrobotne.

W roku akademickim 2009/2010, wielkopolskie uczelnie na kierunku budownictwo ukończyły 593 osoby, tj. o 272 osoby, czyli prawie 85% więcej niż w roku poprzednim. Na koniec października 2010 roku, 7 absolwentów tego kierunku ostatniego rocznika było zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy jako bezrobotni.

Wydużająca się średnia długość życia, a co za tym idzie zwiększająca się liczba osób starszych, wymagających opieki medycznej, może spowodować wzrost zapotrzebowania na absolwentów kierunków medycznych. W minionym roku akademickim kierunek lekarski oraz lekarsko-dentystyczny ukończyło w Wielkopolsce 306 absolwentów (o 20 mniej niż rok wcześniej), przy czym jako osoba bezrobotna zarejestrował się jeden absolwent kierunku lekarskiego.

2.6 Licea ogólnokształcące

W roku szkolnym 2009/2010 w województwie wielkopolskim, naukę w liceach ogólnokształcących ukończyło 20 051 osób, w tym 12 514 kobiet, co stanowi 20,3% absolwentów wszystkich typów szkół ostatniego rocznika w naszym regionie. Na poziomie szkół ponadgimnazjalnych w Wielkopolsce nadal dominuje kształcenie ogólne, jednak liczba absolwentów liceów ogólnokształcących ostatniego rocznika spadła o ponad 15% w stosunku do roku poprzedniego.

Spośród absolwentów liceów ogólnokształcących ostatniego rocznika, według stanu na koniec października 2010 r., 1 533 osoby, tj. 7,6%, były zarejestrowane jako bezrobotne. Stanowi to 17,3% ogółu bezrobotnych absolwentów wszystkich szkół ponadgimnazjalnych rocznika 2009/2010.

2.7 Licea profilowane

Licea profilowane z roku na rok stają się coraz mniej popularne wśród gimnazjalistów wybierających dalszą ścieżkę edukacji i w konsekwencji liczba tych placówek oświatowych systematycznie spada.

W roku szkolnym 2009/2010, w województwie wielkopolskim, naukę w liceach profilowanych ukończyło 1 836 osób, w tym 1 258 kobiet. Jest to liczba o prawie 35% mniejsza niż w roku poprzednim.

Spośród absolwentów ostatniego rocznika, według stanu na koniec października 2010 r., 351 osób, tj. 19% było zarejestrowanych jako bezrobotne.

Udział procentowy absolwentów liceów profilowanych w stosunku do ogółu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ostatniego rocznika w województwie wielkopolskim wyniósł 1,9%, natomiast w stosunku do bezrobotnych absolwentów 4,0%.

3. Podsumowanie

- W Wielkopolsce w porównaniu do poprzedniego roku o 16 132 wzrosła liczba podmiotów gospodarczych. W końcu 2010 roku w rejestrze REGON widniały 375 482 firmy.
- W przedsiębiorstwach objętych badaniem popytu na pracę liczba pracujących w końcu 2010 roku wynosiła 1 130 906 osób. Największe zatrudnienie generowały przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego, przedsiębiorstwa handlowe i usługowe oraz instytucje edukacji. W porównaniu z ubiegłym rokiem zatrudnienie w firmach wzrosło o ponad 10%.
- W końcu 2010 roku wolnych miejsc pracy – w branżach objętych badaniem - na terenie Wielkopolski było ponad 6 tys., z tego ponad 70% dotyczyło zapotrzebowania w sektorach: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka maszynowa oraz handel i naprawy. W porównaniu z rokiem 2009 ilość wolnych miejsc pracy wzrosła o ponad 36%.
- W badanych przedsiębiorstwach w 2010 roku powstało ponad 41 tys. nowych miejsc pracy, w tym ponad 41% w przedsiębiorstwach małych zatrudniających najwyżej do 9 pracowników. Jednak w porównaniu do roku 2009 nastąpił spadek o 19%.
- W roku szkolnym 2009/2010 w zasadniczych szkołach zawodowych liczba absolwentów była wyższa o 6% w stosunku do roku poprzedniego. Najwięcej absolwentów było w takich zawodach jak sprzedawca, kucharz małej gastronomii oraz mechanik pojazdów samochodowych. Te zawody generowały spory odsetek osób bezrobotnych.
- W Wielkopolsce w roku 2010 na rynek pracy weszło ponad 13 tys. absolwentów techników (o ponad 500 osób mniej niż w roku poprzednim). Zmalała również liczba bezrobotnych absolwentów techników rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. Najczęściej wybieranym zawodem w technikach to technik ekonomista i informatyk, którzy stanowią 1/4 absolwentów.
- Z danych pozyskanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu w ramach przeprowadzanych badań własnych wynika, że w Wielkopolsce występuje silna nadwyżka siły roboczej w zawodzie technik ekonomista. Ponad połowa wielkopolskich powiatowych urzędów pracy wskazuje, że jest to zawód nadwyżkowy a jednocześnie najliczniej kształcony zawód w technikach (15% absolwentów

rocznika 2009/2010). Dodać należy, że 2 052 absolwentów rocznika 2009/2010 weszło na rynek pracy, z tego aż 26% zarejestrowało się w urzędach pracy.

- W roku 2010 wykształcenie wyższe w Wielkopolsce uzyskało ponad 48 tys. osób, z tego do ewidencji urzędów pracy trafiło 4% absolwentów. Kierunkami, które generują największą ilość absolwentów jest zarządzanie i pedagogika. Kolejnymi popularnymi kierunkami są administracja, politologia, turystyka i rekreacja, filologia oraz ekonomia. Absolwenci wymienionych kierunków stanowią ponad 22% ogółu absolwentów szkół wyższych rocznika 2009/2010, ale także ponad 20% wszystkich bezrobotnych absolwentów szkół wyższych.